

PLAKÁT TREND

VÁLOGATÁS A TAKÁTS GYULA KÖNYVTÁR PLAKÁTGYŰJTEMÉNYÉBŐL
AZ '50-ES ÉVEKTŐL A '90-ES ÉVEKIG

Az első pár sor az olvasókhhoz...

MIÉRT KÖNYVTÁMASZ?

– **könyvtámasz** (főnév):

Könyvespolcon vagy asztalon sorban felállított könyvek szél-sőjénél alkalmazott támasz a ledőlés, eldőlés megakadályozására.

(Magyar nyelv értelmező szótára)

Szokták mondani egyesekre: „az élete egy nyitott könyv”.

Mindegyikünk más és más felfedezni való világot rejt.

Személyesen és közösségben is olyan úton vagyunk, ahol támpont, támogatás nélkül elvethetjük a célunkat.

De a **könyv** maga is lehet támasz, támpont, ahogy a **könyvtár** és a **könyvtáros** is.

Támogatnak és eligazodást nyújtanak, informálnak és formálnak.

Szükségünk van rájuk.

Szükségünk van rájuk?

Valljuk, hogy igen.

■ **HORVÁTH JÁNOS**
Kaposvár

Kedves Olvasóink és Könyvtáros Kollégák!

Három évvel ezelőtt, 2019 májusában egy Békés megyei szakmai útról tértem haza a megyei újság ötletével. Többször is emlegettem munkatársaimnak, hogy készítsünk egy olyan újságot, ami nekünk és egyben rólunk szól.

Kicsit tartottam tőle, hogy ez az én állandó vesszőparipám marad. Úgy tűnt, a számos szerteágazó feladat mellett senkinek sem lesz kapacitása még a lapkészítésbe is belevágni. De ahogy egyre több kollégának említettem ezt a tervemet, egyre többen lelkesedtek fel rajta, és erősítették meg, hogy az ötlet megvalósításra érdemes.

Bevallom, kicsit meglepetten, de annál nagyobb örömmel követtem végig, ahogy munkatársaim egy része egyre nagyobb

kedvvel veti bele magát az előkészítő munkákba. Örömmel néztem, ahogy egyre többen jelentkeztek be egy-egy írás elkészítésére, és már nem csak a megyei könyvtárból, hanem az egész megyéből.

Az öröm harmadik szakasza akkor érkezett el, amikor visszajelzést kaptam az elkészült összevont számról. Immáron – mivel minden megyébe küldtünk bemutató számot – már az ország minden pontjáról érkeztek a biztató visszajelzések. Örülök, hogy a munkákban részt vevő kollégákkal ilyen sokaknak tudtunk élményt adni a lapokon keresztül. Nos, tapasztalatból mondhatom, hogy a mostani, immáron 3. szám el(ő)készültekor a csapat lelkesedése egy cseppet sem csökkent.

Bízom benne, hogy az olvasóké is hasonló módon kitart majd.

■ **HORVÁTH PÉTER**
igazgató – Kaposvár

Mikor tavalyi évben a nyitó számunkat terveztük, nem gondoltunk arra, hogy a koronavírus ennyire megváltoztatja majd életünket. De a legjobbakban bízva idén is próbáltunk minden információt összegyűjteni annak érdekében, hogy ez a nyári számunk is megjelenhessen, amelyben folyamatosan ellátjuk információval olvasóinkat és benneteket, kollégákat

egyaránt. Ugyanúgy beszámolunk ebben a számunkban is a megyei könyvtár és a kistérségek életéről, pályázati tevékenységeinkről, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének (MKE) híreiről, a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerrel (KSZR) kapcsolatos dolgokról és még sok érdekességről.

■ **A SZERKESZTŐK**

Kiadó:

Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtár
7400 Kaposvár, Csokonai u. 4.

Tel: +36 82 527-350 ■ Fax: +36 82 527-358

<http://www.mvkkvar.hu/index.php/hu/>

Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer

Tel.: 06-82/527-357, 06-30/205-7194

kszr@konyvtar.mvkkvar.hu

Felelős kiadó:

Horváth Péter igazgató

horvath.peter@konyvtar.mvkkvar.hu

A „Könyvtámasz” logót szerkesztette:

Varga Dávid, varga.david@konyvtar.mvkkvar.hu
Szerkesztők:

Biszvurméné Mózs Éva,

mozs.eva@konyvtar.mvkkvar.hu

Horváth János, janos@konyvtar.mvkkvar.hu

Németh Gabriella, gabi@konyvtar.mvkkvar.hu

Szőke Henrietta, hetti@konyvtar.mvkkvar.hu

Varga Dávid, varga.david@konyvtar.mvkkvar.hu

Zsidákovits Zita, petofikt@konyvtar.mvkkvar.hu

Virág Erzsébet,

rendezvenyszervezo@konyvtar.mvkkvar.hu

ISSN: 2732-1509

Pethő Nyomda Kft.

7400 Kaposvár, Fő utca 57.

Telefon: 06/82-415-715

Megjelenik félévente

Készült 250 példányban

Online is elérhető:

www.mvkkvar.hu és <http://somoogykszr.hu/>
oldalon

AKTUÁLIS KSZR-HÍREK

A SOMOGY MEGYEI KSZR 2021. ÉVI SZOLGÁLTATÁSAI

1 DOKUMENTUMSZOLGÁLTATÁS

14.000 db könyvtári dokumentumot vásárolunk és szállítunk ki a könyvtári szolgáltató helyekre és 1480 db hetilapot, folyóiratot fizetünk elő számukra.

2 ÁLLOMÁNYGONDOZÁS

36 településen állományellenőrzést tartunk, valamint kivonjuk az elhasznált, elavult vagy nem keresett dokumentumokat.

3 SZAKMAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

Az új könyvtári munkatársakat szakmai tanácsokkal látjuk el a könyvtári munkához.

4 INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS

2021-ben további 27 település dokumentumadatait rögzítjük a közös elektronikus katalógusban:
<http://opac3.kaposvar-ellato.monguz.hu/>

5 ESZKÖZ- ÉS BÚTORFEJLESZTÉS

Technikai és informatikai eszközök beszerzésével segítjük a könyvtári szolgáltatásokat, új könyvtári bútorokkal tesszük komfortosabbá a szolgáltató helyeket.

6 KÖNYVTÁRI RENDEZVÉNYEK TÁMOGATÁSA

Közel 200 könyvtári rendezvényt tudunk támogatni a kistérségeinken. Választani ötlethőzsebnél lehet:
<http://www.somogykszs.hu/userfiles/dokumentumok/Otlethozse2021.pdf>

7 SZOLGÁLTATÁSTÁMOGATÁS

A könyvtári munkát irodaszerekkel, könyvtári nyomtatványokkal, foglalkozási anyagokkal támogatjuk.

8 KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS

20 óras, alapfokú ismereteket adó tanfolyamot tartunk a szakképzett, új könyvtári munkatársaknak.

■ SCHMIDTNÉ BAKÓ TÜNDE
Kaposvár

Ismét zöld utat kapott a rendezvény- szervezés

KÉPES ÉLMÉNYBESZÁMOLÓ

Rosta Géza gyermekműsora – 2021. 06. 17.

Szabó Tamás könyvének bemutatója – 2021. 06. 21.

Pap Éva író-olvasó találkozó – 2021. 06. 24. (Szent Iván Est)

Dedikálás

Kurucz Ádám versmondó műsora

Bár a Könyvtámasz még meglehetősen gyerekcipőben jár – hiszen az első két összevont szám után mindössze a harmadikat tartja kezében az olvasó –, a törekvés, hogy legyen egy olyan részben módszertani kiadvány, ami összehozza Somogy megye könyvtárosait, nem újkeletű.

A Takáts Gyula Könyvtár helyismereti gyűjteményében több ilyen kiadvány is megtalálható az elmúlt mint-

egy 70(!) esztendőből. Igazi csemege fellapozni ezeket, és elolvasni mi minden változott vagy éppen maradt meg évtizedek alatt. Érdekes összehasonlítani a jelenkori helyzetet a régivel, ezért úgy gondoltuk, időről-időre közlünk ilyen párhuzamos beszámolókat.

A tervezett sorozat első részeként a Dráva melletti Heresznye könyvtárát mutatjuk be fél évszázad távlatából.

A könyvtáros az ügy lelke

Heresznye könyvtár 1971-ben

A heresznyei könyvtár napjainkban

(Megjelent: Somogyi Könyvtárak, 1971. 3. sz. 31-32. p.)

Heresznye a barcsi járás egyik kis községe. Lakosainak száma 1970-ben 551, 1970. június 30-ig önálló tanácsú község volt, azóta a Vízvári Községi Közös Tanács közigazgatási területéhez tartozik.

A község könyvtárának vezetését 1966-ban vettem át. Munkámat nem a legeszményibb körülmények között végzem. A könyvtár helyisége kicsi, mind-

össze 16 m² alapterületű. Berendezése: egy asztal, három szék és zsúfolt könyvespolcok. A könyvvállomány jelenleg 2112 kötet, s a könyvek elhelyezése komoly gondot jelent. A könyvtárban összeszejövetelt tartani, vagy helyben olvasni nem lehet. A helyzeten – anyagi eszközök hiányában – eddig nem sikerült változtatnunk. Abban reménykedünk, hogy a vízvári központi községi könyvtár létrehozásával raktározási gondunk részben

megoldódik. A könyvtár padozata beton, s ez azzal jár, hogy télen a helyiséget alig lehet bemelegíteni. Ezt pedig – akár lesz központi könyvtár, akár nem – sürgősen orvosolni kell.

Könyvtárosi képzésem nincs, de nagyon szeretem a könyveket, ismerem a könyvvállományt, gyerekkorom óta rendszeresen, sokat olvastam és olvasok ma is. Itt születtem, ismerek a faluban mindent. Az idősebb korosztállyal együtt nő-

tem fel, a fiatalokkal pedig mint sportvezető évtizedek óta tartok fenn szoros kapcsolatot. Ismerem az egyes emberek érdeklődési körét, ízlését és igényeit. Ezek a tényezők nagymértékben megkönnyítik könyvtárosi munkámat. Rendszeresen tanulmányozom a módszertani útmutatókat és a „Somogyi könyvtárak”-ban megjelenő módszertani cikkeket. Ezekből sokat tanulok, és amit lehet, munkám során hasznosítok is.

Van néhány aktív olvasó-könyvbarát segítőt is. Cseh Jánosné, ifj. Cseh János, Hegedűs Tivadarné, id. Rengel József és még néhányan az általuk olvasott könyveket barátaiknak, ismerőseiknek, rokonainak ajánlják, s így segítenek új olvasókat szerezni.

A könyvtárban hetenként kétszer, hétfőn és kedden van 2-2 óra kölcsönzés. E napokon van a faluban mozielőadás, s a mozielőadás előtt felkereshetik a kölcsönzők a könyvtárat, de otthonra találnak a nem könyvtári tag mozielőadók is, akik a mozielőadás megkezdéséig nézegetik a könyveket és folyóiratokat. Közülük sokan lettek később rendszeres olvasók.

Nagyon fontosnak tartom az olvasók bizalmának megnyerésében a nyitvatartási idő pontos betartását. Az olvasók bizalma nélkülözhetetlen a könyvtáros számára. Ezt a következő eset szemléletesen bizonyítja. Ez év augusztusában járt nálunk egy fiatal könyvbarát a szomszéd községből és megnézte a könyvtár ajtaján kifüggesztett nyitvatartási időt.

Legközelebb pontosan megjelent könyvért. Én viszont nem voltam pontos, 10 percet késtem. Az olvasó nem várt, hazament. Másnap az apja elmondta a történeteket azzal a megjegyzéssel, hogy „a heresznyei könyvtáros sem különb, mint a mienk.”

Könyvtárunkban az olvasók saját maguk válogathatják ki a nekik legjobban tetsző könyveket, de sokan kérik, hogy ajánljak valami jó könyvet. Mivel ismerem az olvasók érdeklődését és ízlését, legtöbbször sikerrel tudok ajánlani. Mégis mindig megkérdem, hogy tetszett-e a könyv, így az esetleges változásokat is érzékelni tudom.

Az ajánlás nyújt alkalmat arra, hogy társadalmilag hasznos, nevelő hatású, tanulságos könyveket is kölcsönözzenek az olvasók. A könyvajánlás, különösen az ismeretterjesztő könyvek ajánlása csakis az ajánlott könyv és az egyes olvasók igényeinek teljes és alapos ismeretében lehet eredményes. Egy-két rosszul sikerült ajánlás az olvasó bizalmát megrendíti, és a bizalmában megrendített olvasó a könyvtártól is könnyen megválhat.

Vannak olvasók, akik cím szerint kérik a könyveket. Ez leginkább akkor fordul elő, ha a könyv az olvasó tanulmánya-hoz szükséges, vagy ha a műből filmet készítettek és azt a moziban, vagy a televízióban bemutatták. Ha a kért könyv megvan, magam keresem meg és adom át az olvasónak. Ha a könyvet valaki éppen kikölcsönözte, úgy a könyvet beérkezése

után félreteszem. Azt tapasztalom, hogy mindkét esetben örömet szerzek az olvasónak.

De vállalom egy-egy mű megszerzését is. Az egyik olvasó kérte, hogy szerezzem meg neki a „Forsyte-Saga”-t. Néhány nap múlva a barcsi könyvesboltban megvettem részére. Ma szorgalmas látogatója könyvtárunknak.

Mint a tanács dolgozója sokat látogatom a családokat, s nem mulasztom el az alkalmat, hogy a könyvről, az olvasásról is beszélgessek az emberekkel, s ha valaki megkér, házhoz is elviszem a kért könyvet. Ha mód van rá, a községi tanácsülésen, párttaggyűlésen is szóvá teszem a könyvtár, az olvasómozgalom gondjait, társadalmi szerepét, fejlesztésének szükségességét és kérem a helyi szervek segítségét munkámhoz. A segítő szándék, a megértés is hozzájárult ahhoz, hogy könyvtárunk könyvállománya az elmúlt 5 év alatt 1682 kötetből 2112 kötetre, az olvasók aránya 26,6 %-ról 31 %-ra, az egy olvasóra jutó kölcsönzött kötetek száma 22,4 kötetből 33 kötetre emelkedett. Ennek köszönhetjük, hogy a járási könyvtár könyvtárunkat a járás jól működő könyvtárai között tartja nyilván.

Egy falusi könyvtáros nem tud csodákat tenni. Az elért eredmények azonban nem a semmiből születnek, azokért alaposan és lelkiismeretesen meg kell dolgoznunk.

■ GELENCSÉR JÓZSEF
Heresznye

Heresznye könyvtár 2021-ben

Községünk könyvtára a falu közepén, egy 70 m²-es, világos, napfényes helyiség. Az elmúlt évben teljes körű felújításon esett át egy európai uniós pályázat keretein belül.

Közel 3000 kötetből álló állományunk folyamatosan frissül, bővül, melyben nagy segítségünkre van a KSZR rendszer. Tőlük kaptuk a bútorok nagy részét, a technikai felszereltség is ennek köszönhető. Okostelevízió, felhasználói laptopok, asztali számítógép a könyvtárosi munkám egy részének ellátásához.

Talpa Hajnalkának hívnak, kisebb-nagyobb kitérőkkel közel 13 éve tevékenykedem a település könyvtárosaaként. Az elődöm sajnos ritkán szakított időt arra, hogy ott tartózkodjon, részben azért is, mert ez nálunk amolyan önkéntes munka jelleggel, bérezés nélküli feladat volt. A sokadjára zárva talált könyvtár okozta

csalódottsággal felkerestem az akkori polgármestert, aki panasomra átnyújtotta a „mennyország” kulcsát, hogy akkor csináljam, ha ez engem ennyire zavar. Azóta volt lehetőségem elvégezni a kaposvári Takáts Gyula Könyvtár szervezésében megtartott alapfokú könyvtárosi képzést, ahol komoly lendületet, szakmai támogatást kaptam, jelenleg pedig Közművelődési és közösségkapcsolati szakember képzésre járok, ahol megismerkedhetek nagyon sok, a szakmához kötődő dologgal, és sok szakmabeli kedves kollégával.

Rendszeres nyitva tartás heti 2 alkalommal, alkalmanként 2 órában zajlik, azokban az időszakokban, amikor a járványügyi szabályozások ezt lehetővé teszik. Az utóbbi időben inkább online térben igyekszem jelen lenni, az olvasók, látogatók kedvében járni. A könyv-

tár közösségi oldalán naponta frissülő tartalmak, ünnepekhez, évfordulókhoz kapcsolódó, hasznos és érdekes olvasnivalók találhatóak. A 270 fő lakta településen a könyvtár közösségi oldalának több mint 140 fő követője van, tehát mondhatom, hogy van rá igény. Könyvajánlóval is jelentkezem időnként, és a pandémia alatt, amikor lehetőség volt rá, a könyveket igény esetén házhoz is szállítottam.

Igyekszem folyamatosan jelen lenni a község életében, a lehetőségekhez mérten személyes, vagy online programok szervezésével. Már hagyománnyá vált az online fotópályázat, évszakokhoz kötve, tavaszi, illetve őszi. Nagy örömmel fogadják a településen élők és sok esetben az elszármazottak is. A kézműveskedés a könyvtárban gyerekekkel mindig nagy sikert arat, illetve a KönyvtárMozi vetíté-

sére is sok érdeklődő van, ez utóbbi szintén a KSZR rendszeren keresztül valósult meg, ahogy sok egyéb programunk is.

2021. januárjában kezdtem egy új projektbe, a költészet napján, „Szaval a falu” elnevezésű saját fejből született program a közösségi összetartozást kívánja erősíteni, a magyar költészetet igyekszik népszerűsíteni. Irodalmi, vagy történelmi évfordulók napján járom a település utcáit, egy alkalomhoz illő verssel a kezemben és aki szembe jön megkérem, hogy olvassa fel. Ezeket videóra veszem és a könyvtárban összevágom, ebből egy közös produktum születik, mely esetenként 2000 feletti megtekintést is elért a közösségi oldalon. Minden szereplő egy kitűzött kap, melyet az önkormányzat anyagi hozzájárulásával rendeltem nemzeti színekben és „Szaval a falu” felirattal. Jóleső érzés látni, hogy az emberek,

akiket megszólítottak ezzel fontosnak és különlegesnek érzik magukat. Könyvtárunkból egy átlagos évben nagyjából 100 könyvet kölcsönöznek, regisztrált olvasó 50-60 fő között, ebből nagyjából 15-20 fő 14 éven aluli gyermek, személyes könyvtárhasználat pedig éves szinten 800-1000 alkalom. Heti, havi rendszerességgel magazinok, folyóiratok érkeznek, különböző témában, a kisebbek társasjátékokkal is le tudják magukat foglalni, de mindenbe igyekszem kicsit belecsempészeni egy kis plusz tudásmorzsát, hogy akik eljönnek hozzánk, mindig el is vigyenek valamit, nem csak egy új könyv formájában, hanem valami új ismerettel, információval gazdagabban távozzanak.

Könyvtárunk online felületen folyamatosan tájékoztatást ad, megbízható forrásból a vírushelyzet alakulásáról, szankciókról, enyhítéséről, valamint se-

gítséget biztosítunk az oltásra jelentkezőknek a regisztrációhoz.

Azt gondolom, ma a könyvtáros feladata nagyon összetett. A digitális világ hozta változásra reagálnunk kell. Meg kell ismerni, fel kell mérni a lehetőségeket és kihasználni azokat. A digitalizáció lehet átok és áldás, de ha átlátjuk, akkor van lehetőség jó irányt mutatni az embereknek, megmutatni nekik, hogyan használják okosan, a maguk hasznára az eszközöket, akár kapcsolattartásra, akár új ismeretek megszerzésére, vagy szórakozásra.

Köszönöm a lehetőséget a bemutatkozásra. Jó munkát, kitartást és jó egészséget kívánok minden kedves kollégának.

■ TALPA HAJNALKA
Heresznye

Gyergyai Albert Városi és Iskolai Könyvtár

12 éve dolgozom könyvárosként Nagybjajomban.

Amikor ide kerültem, a könyvtáros berkekben jól ismert Horváth Éva néni még aktívan részt vett nyugdíjas évei mellett a könyvtár életében. Nagyon örültem ennek és azóta is hálás vagyok azért, hogy ismerhettem őt és általa egy kisvárosi könyvtár működését, a szakmai

és a láthatatlan társadalmi mechanizmusokat, amelyek intézményünk minden napjait meghatározzák.

Nagybjajom egy kb. 3300 fős kisváros, könyvtárunk iskolai és városi könyvtár is egyben, állományunk kb. 16000 darab-ból áll. A könyvtár kb. 15 éve különböző formákban mindig is tagintézménye volt a helyi közművelődési és/vagy oktatási

intézményeknek. Jelenleg a Nagybjajomi Kulturális Intézménynek a Gyergyai Albert Városi Könyvtára.

Az itt töltött évek alatt 11 évig egyedüli könyvtárosként láttam el a városi könyvtár feladatait, munkámat folyamatosan közfoglalkoztatottak segítették. Büszke vagyok arra, hogy a nálam dolgozó közfoglalkoztatottakból mindig sikerült ki-

hozni azokat az attitűdöket, ambíciókat, amelyek kimozdították őket ebből a fajta foglalkoztatásból.

2020-ban a könyvtárosság mellett intézményvezetője lettem a többfunkciós városi közművelődési intézménynek, és lehetőség nyílt egy könyvtárkezelő kolléga felvételére. Ennél a témánál szeretnék kitérni arra, mi is ma egy kisvárosi, hátrányos helyzetű településen működő könyvtár feladata, a kulturális törvény által meghatározott könyvtári feladatokon kívül.

Az ide betérő emberek mentorálása nagyon sok szinten. A nyugdíjasok meghallgatása, online térben való segítése. Fiatalok mentálhigiénés tanácsadása.

végtelen. Ezért döntöttem úgy, hogy egy korábbi közös pályázati munkából jól ismert szociális munkás végzettségű munkatársat veszek fel magam mellé, aki mindazt a rengeteg nem könyvtári szakmai helyzetet kezelni tudja, ami ma a 21. században, itt Nagybjajomban (is) feladat lett.

A könyvtár napjainkban szociális feladatokat is ellát, mindent megold, amit épp el kell, amit a fenntartó elvár, amit más nem tud ellátni a kapacitások hiányában. Természetesen emellett még mindenfélét zsonglörködünk kell, hogy felhívjuk magunkra az olvasók figyelmét.

Mit csináltunk most, a bezárás idején? Természetesen házhoz szállítottunk

vénykönyvesek? Hogy piaci alapú bért kapjunk végre a munkánkért? Felnevettem amikor ezt olvastam, vajon aki ezt kitalálta, tisztában van vele, hogy a kulturális normatíva kb. a bérekre sem elég, hogy az önkormányzatoknak kisebb gondja is nagyobb annál, (főleg napjainkban) mint az, hogy nekünk piaci bért adjon? Egy kistelepülés, kisváros, soha nem fogja tudni a közalkalmazotti bértáblánál jobban megfizetni ezt a mindenre használható értelmiségi réteget, akikből hozzáteszem: itt vidéken főleg egyre kevesebb van.

Persze mi még itt vagyunk, de – én még legalábbis – az a generáció vagyunk,

Munkanélküliek mentálhigiénés és munkaerőpiaci tanácsadása. Gyerekek megőrzése, felügyelete, nevelése, olvasásra nevelés, társadalmi életre való nevelés, WC-használatra való nevelés.... igen, sajnos ez IS.

A legkevesebb az az olvasó, aki bejön, visszahozza a könyveit, választ újat és elmegy. A legtöbben azért jönnek, mert segítségre van szükségük! A legjobb, ha a távozáskor egy könyvet is tudunk adni a segítség mellé, de sokszor nem könyvért jönnek, hanem mert munka kellene, tudunk-e valami induló tanfolyamot (EFOP projektjeink hírének köszönhetően, tudják, hogy ide jöhetnek szinte bármivel), hogyan töltsenek ki hivatalos papírokat, hova forduljanak egyes bajos dolgaikkal, mit honnan tudunk nekik kinyomtatni besz kennelni, elküldeni, stb. stb.... a sor

könyveket, könyvtárteraszt működtetünk, oltásra regisztráltunk stb... Teljes körű állományellenőrzést végeztünk és részt veszünk bármilyen munkában, amire a fenntartó felkér minket. A könyvtáros egy jolly joker, bármilyen munkára használható, és amíg úgy érezzük a kapott feladat kihívást jelent és el tudjuk látni, megteesszük a tőlünk telhetőt.

Nagybjajom városa mindent megtesz azért, hogy ha másként nem tudja megoldani, a különböző önkormányzati és civil szervezeti pályázatokat a helyi kulturális szféra szakmai építésére, fejlesztésére fordítsa. Ez nagyon nagy erőssége városunknak, és örülök, hogy egy ilyen támogató közegben dolgozhatok kollégáimmal.

Mindezek mellett váratlanul ért tavaly a hír, miért leszünk munka tör-

akikből a főiskolák ezelőtt 10-15 évvel évente 100 embert ontottak magukból (sose hittem, hogy valaha elhelyezkedem a szakmában, akkora volt a túlképzés), de ma már kevés helyen van szakemberképzés, és nagyon elhivatottnak kell lennie annak, aki vidéken, de akár nagyvárosban is ezt a pályát választja.

De nem vagyok pesszimista, meg kell tennünk minden tőlünk telhetőt, el kell látni nem csak a szakmai, hanem minden olyan feladatot, amivel hozzájárulhatunk egy adott település élhetőbbé tételéhez, a vidék megtartó erejéhez és önmagunk szakmai elégedettségéhez.

Nem utolsó sorban ki kell nevelni a helyi utánpótlást.

■ RÁZSITS VERA
Nagybjajom

Könyvtári szolgáltatások online térben Csurgón

A márciusban bevezetett szigorúbb járványügyi intézkedések miatt fel kellett függesztenünk könyvtárunk Könyv-Ablak szolgáltatását, de olvasóinkat nem hagytuk magukra. A változásra online szolgáltatásaink bővítésével válaszoltunk.

Az eddigi emberközpontú, személyes kapcsolattartás és segítségnyújtás helyett most igyekeztünk kihasználni a közösségi oldalak előnyeit, fő célunk a korosztályokon átívelő olvasásnépszerűsítés volt. Természetesen a tájékoztatás, könyvhosszabbítás, előjegyzés és technikai segítségnyújtás, tanácsadás (pl. mobiltelefon- és számítógép-kezelés) szolgáltatásokat telefonon, e-mailben és közösségi oldalunkon továbbra is biztosítottuk.

Ebben az időszakban a megszokott friss beszerzéseket bemutató könyvajánlók mellett tematikus könyvgyűjtéseket, infografikus tartalmi összefoglalókat, illetve számos online rejtvényt és kvízt készítettünk.

Az idén már 22 éve annak, hogy márciusban a könyvtárak készülődnek az Internet Fiesta programjaira. A Csurgói Városi Könyvtár minden évben csatlakozik az eseménysorozathoz, de most, amikor a személyes részvétel nélküli online rendezvények szervezésére adódott csak lehetőség, új irányokat keresve, könyvtárunk 21 online programot valósított meg.

Az információs társadalom kihívásait könyvtárunk folyamatosan előtérbe helyezi, ezért az Internet Fiesta keretében is a digitális világ veszélyeire, az online tér illemszabályaira, és a közösségi lét adta lehetőségekre hívtuk fel a figyelmet.

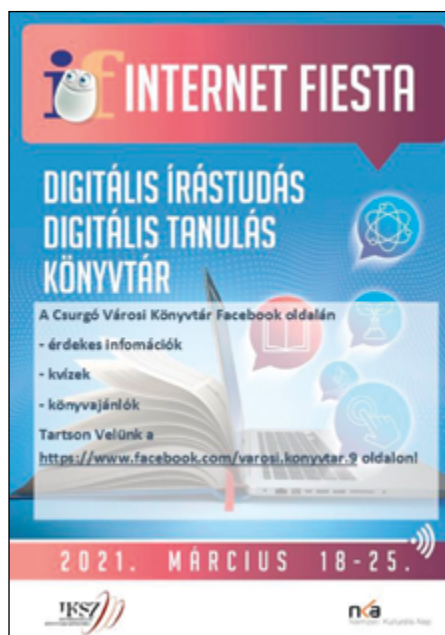
A 2021. március 18–25. között zajló programsorozat fő témakörei „Az online tanulás és a könyvtár kapcsolata”, a „Biztonságos internetezés”, a „Netikett – kulturált, toleráns kommunikáció az online térben”, a „A feladatok, a tanulási folyamat játékosítása” és a „Tudásmegosztás” voltak.

Az Unesco március 21-re hirdette meg a Költészet napját, ennek apropóján helytörténeti gyűjteményünkéből válogatva régi, Csurgóról szóló verseket osztottunk meg közösségi oldalunkon.

A Víz Világnapján „vizes” című könyvajánlókat készítettünk, vizes idézet kereső játékot hirdettünk, és bemutattuk a csurgói Máriás Kút történetét Csurgói Máté Lajos, dr. Horváth József és Tóth Ferenc írásainak segítségével.

Az Erdők Napján és a Meteorológia Világnapján érdekes és hasznos tudnivalókat, népi megfigyeléseket gyűjtöttünk össze a témában, valamint az erdőkről és fákról szóló könyveinkből készítettünk egy válogatást, sőt, a játékos kedvéket egy olyan kvízzel is megleptük, amelyből sok izgalmas információt meg lehet tudni a minket körülvevő növényvilágról és bolygónk időjárásáról.

Március 24-én a Miniszoknya Világnapján a korabeli női öltözködésről, divatról osztottunk meg olyan érdekes cikkeket,

amelyek többek között a korabeli baba-hordozással vagy a régi idők menyasszonyi ruháival foglalkoznak. Ezeknek a szerzője az a Budai Lotti, akinek népszerű regényei, valamint a régmúlt női divatjával foglalkozó írásaiból elkészült Rizsporos hétköznapiak című kötetei könyvtárunkban is megtalálhatóak.

Bartók Béla születésnapján, március 25-én helyi gyűjtésű népdalokat tettünk közzé Együd Árpád munkásságának mentén, de a Bartók Béláról szóló irodalomból is válogattunk egy tematikus könyvajánlót.

Egy-egy eseményhez kapcsolódóan igyekeztünk minél színesebb médiatartalmakat, rövidfilmeket, cikkeket, ajánlókat és verseket megosztani úgy, hogy az minden korosztály számára érdekes legyen, de külön felnőtt és gyermekkönyvtári információs blokkokat is készítettünk.

Az olvasói aktivitás ösztönzése érdekében online kvizekkel, játékokkal igyekeztünk feloldani a bezárás nehéz időszakát.

Az Internet Fiesta helyi programjain az online térben összesen 296 fő vett részt.

Idén március 27-én került megrendezésre a Föld órája, amely nemzetközi kezdeményezés célja, hogy a háztartások és vállalatok kapcsolják le és ki a nem létfontosságú lámpáikat és elektromos berendezéseiket egy órára, hogy ezzel is felhívják a figyelmet az éghajlatváltozás elleni cselekvés szükségességére. Olvasóinkat arra kértük, hogy csatlakozzanak a kezdeményezéshez, valamint összegyűjtöttünk néhány olyan gyerekkönyvet, amelyek segítségével jobban meg lehet ismerni bolygónkat, a természeti értékeinket, illetve a környezetvédelem fontosságát.

Április 1-én tréfás vetélkedővel, és vidám irodalmi ajánlókkal ünnepeltük meg a „Bolondok Napját”, többek között olyan gyerekkönyveket válogattunk össze, amelyek címei kifejezetten viccesek, humorosak.

A Gyermekkönyvek világnapja alkalmából pedig az olvasóvá nevelés fontosságára hívtuk fel a figyelmet. A szakmai szervezetek által díjazott legjobb gyerekkönyvek listáját osztottunk meg közösségi oldalunkon. Felhívtuk a szülők figyelmét arra, hogy az olvasásnak számos pozitív hatása van, hiszen többek között fejleszti a szókinccset, a fantáziát, javít a helyesíráson, és empátikusabbá tesz a különféle történetek megismerése által. Éppen ezért nagyon fontos, hogy a gyerekekkel is megszerettessük az olvasást, olvassunk nekik minél többet. Ehhez kapcsolódóan osztottunk meg olyan tartalmakat, amelyek segítenek eldönteni, hogy melyik korosztály számára milyen könyvek ajánlottak, vagy miért hasznos ugyanazt a történetet újra és újra elmesélni.

Később a húsvéti készülődés jegyében pedig igyekeztünk a gyerekek, családok számára kreatív dekorációs ötletek, videók megosztásával kedveskedni.

2021. április 8-án a szolgáltatások részlegesen újraindultak. A Könyv-Ablak szolgáltatásunk keretében a bejáratánál lehetőség van kölcsönzött könyvek visszaadására, vagy előre igényelt könyvcsomagok átvételére. Az e-mail vagy facebook címünkre küldött dokumentumok nyomtatását is vállaljuk. A védelmi intézkedések betartása mellett várunk mindenkit a Könyv-Ablak

szolgáltatásunkkal! Reméljük, hogy hamarosan birtokukba vehetik újra olvasóink a könyvtár olvasótereit, szabadon használhatják informatikai eszközeinket!

■ ÜDVÖZÖLI OLVASÓIT
A CSURGÓ VÁROSI KÖNYVTÁR!

Magyar filmklasszikusok a kistelepülési könyvtárakban

A KönyvtárMozi szolgáltatás 2015-ben indult Kecskemétről az Informatikai és Könyvtári Szövetség szervezésében, Ramháb Mária országos főkönyvtáros közbenjárásával. Somogy megye könyvtárai az elsők között csatlakoztak az új kezdeményezéshez, melynek középontjában a magyar filmek, valamint a bibliotékák népszerűsítése áll. A meghatározott filmkínálatból jogdíj befizetése nélkül lehet vetíteni, de kizárólag a könyvtárhelyiségben, előregisztrációt követően.

Bekapcsolódni csak azok az 5000 fő alatti települések könyvtárai tudnak, akik nem önállóak, hanem a Takáts Gyula Könyvtár KSZR szolgáltatását veszik igénybe. Belépni nagyon egyszerű, néhány technikai feltételnek kell csupán megfelelni. Megfelelő könyvtárhelyiség, székek, projektor és vetítővászon, vagy nagyképernyős tévé és nem utolsó sorban stabil internetszolgáltatás szükséges. A belépési szándékot kell jelezni írásban a KSZR megyei KönyvtárMozi felelősének, és egy személyes találkozót követően (helyszín és technikai feltételek ellenőrzése, adatok pontosítása) rövid időn belül indulhat is a vetítés.

A filmek lejátszásától félnek leginkább a könyvtárosok, de meg kell jegyezzem, egy jól működő KönyvtárMozi szolgáltatásnak ez a legegyszerűbb része. A közösségi élmény megteremtése, a felvezetés, a filmhez kapcsolódó programok, valamint a témában otthonosan mozgó előadó meghívása sokkal nagyobb feladat, mint a „play” gombot megnyomni. A film/mese csupán a rendezvény origóját adja, innét kell eljutnunk valami élményt adó végkifejletig. No, ez az igazi feladat a KönyvtárMoziban!

Jelenleg megyénkben több, mint 20 KönyvtárMozis könyvtár van, közülük nagyjából 10 település mondható aktívnak a szolgáltatás népszerűsítését illetően. Somogyban eddig 5785 fő vett részt KönyvtárMozis vetítésen, ami az utóbbi pár év szorgos munkájának köszönhető. Mondanom sem kell, ezen szolgáltatásunknak sem tett jót a járvány...

Megyénkben a legaktívabbak a gyerekek, ők adják a törzsközönséget. Ter-

mészetesen velük egyszerűbb tervezni, foglalkozást szervezni nekik. Iskolai könyvtárak előnyben vannak e tekintetben, de semmiképp sem venném el az érdemet a hetesi, somogyjádi, somogyvári könyvtárosoktól, akik adni is akarnak a „rendelkezésre álló” fiataloknak és a könyvtárosi munkájukon túl vállalják a mozigépezés szerepét is.

„Iskolai és települési könyvtáros vagyok, így a KönyvtárMozi vetítéseket ennek megfelelően szervezem. A legtöbbször meséket nézünk a fiatalokkal, de a jövőben mindenképp azt tervezem, hogy bevonom a település idősebb lakóit is” – mondta Tánzos Krisztina hetesi könyvtáros.

A felnőttek nézhetnek többek közt régi magyar filmeket (Mágnás Miska, 2X2 néha 5, Régi idők focija) vagy az egykori Ízörzök, Megyejáró és a 100 éve történt sorozat részeit is.

Megemlíteném még Berzencét, Mesz-tegnyőt, Várdát, Gyékényest, Zselicszentpált, Heresznyét, Sávolyt, Somogyszílt és Viszt. Ezeken a településeken is nagyon jól szervezik a KönyvtárMozis foglalkozásokat.

A megyei könyvtárban évente rendezünk versenyt a mozisoknak, ahol a legtöbb vetítést és legtöbb nézőt regisztráló könyvtárakat/könyvtárosokat jutalmazzuk. Idén sajnos ezt a hagyományt sem tudjuk folytatni, a tavalyi év rendezvényi szempontból (is) értékelhetetlen volt...

Végezetül szeretném megragadni az alkalmat, és biztatni minden kedves könyvtáros kollégát, hogy aki teheti, vállalja a települése, szeretett kis könyvtára fejlődése érdekében ennek az újszerű szolgáltatásnak a népszerűsítését.

Csatlakozni bármikor lehet. Csatlakozási szándékot nekem kell jelezni:

egyed.nandor@konyvtar.mvkkvar.hu

■ EGYED NÁNDOR
Kaposvár

Népszerű az új könyvtári szolgáltatás Berzencén

Berzence nagyközség egy nagyjából 2300 főt számláló település. Régebben volt mozink, a középkorostály emlékszik az élményre, a fiatalok manapság városokba járnak egy-egy filmért. Mindegyik korosztálynak kötődése van a moziélményhez, és mindegyiknek hiányzik is valami, ami ezzel kapcsolatos.

Ebből indultam ki, amikor 2019 nyarán belevágtam a KönyvtárMozi ismeretlen, de izgalmas kalandjába. Elsőre érdekelt a cél: a magyar kultúrát előre vinni, adni valami pluszt a lakosságnak, ami értékes és főleg hagyományos. Izgalmasnak találtam a gondolatot, hogy mindezt

A filmet kísérő tevékenységek az adott korosztályhoz, csoporthoz illeszkedtek. Az ovisoknál báboztunk, dramatizáltunk, rajzoltunk, madárhangokat figyeltünk meg, az iskolások természetfilmje előtt relaxáltunk, ezzel előkészítve a természet pihentető erejét, csodáját. A felnőtt csoportokkal többnyire beszélgettünk, véleményeket, élethelyzetek tapasztalatait cseréltük.

Minden KönyvtárMozis vetítésen volt meghívott vendégem, hiszen egy-egy új személy mindig új megközelítést hoz. A vetítéseket vezette fel és/vagy tartott a film után rezümét a községben ismert természettu-

domány-tanár (Vad Magyarország-sorozat), etikanár (Butaságom története), itt élő bábkészítő (rajzfilmek), nagycsaládos apuka (Szeleburdi család), vagy unokáját nyaraltató nagymama (Égig érő fű).

A KönyvtárMoziban a komplexitást tartom a legcsodálatosabbnak. Amíg magyar kultúrát terjesztünk, egy-egy témát többféle élmény-megközelítésben adunk át az ötletek teljes tárházával. A jó élmény pedig szokássá válik, és az emberek keresik a lehetőséget az újabb találkozásra a filmekkel.

■ HORVÁTH ZITA
Berzence

egy komplex élménybetöltő módszerrel tegyük, miközben a film áll a középpontban. Foglalkoztatott a kérdés, hogyan sikerül megvalósítani a filmek bevezető beszélgetését, vagy éppen az őket követő gondolatátadásokat, hogyan lehet a különböző korosztályokat megmozdítani, tematikus vetítéseket tartani.

A járványügyi helyzet beállta előtti másfél évben sikerült KönyvtárMoziba csalni az ovisokat, az iskolás korosztályt, vetítettem a helyi Szeretet Szociális Otthon Pszichiátriai Részlegének, a Nyugdíjas Csoportnak és ezek körforgásában láttam a folytatást is. De nemcsak meglévő csoportokban történt KönyvtárMozis vetítés, voltak „egyszerűen” kiplakátolt, a könyvtári facebook csoportunkban reklámozott alkalmak is.

KELLNER BERNÁT ALAPÍTVÁNY

A Kellner Bernát Alapítvány egyik kiemelkedő feladata évről-évre, hogy odaítélje a Kellner Bernát Díjat és vele az Év könyvtárosa címet egy arra érdemes szakembernek. A kiírás feltételeként az terjeszthető fel a díjra, aki valamelyik Somogy megyei könyvtárban tevékenykedik vagy tevékenykedett hosszabb időn át, és munkája során bármely szakterületen kimagaslót alkotott.

Feltesztést bárki benyújthat, amelyek alapján egy háromfős kuratórium választja ki az adott évben díjazott szakembert. 2020-ban 7 feltesztés érkezett, melyek kö-

zül – külön öröm – hatot a fenntartó önkormányzat küldött, akik büszkéek könyvtárosuk munkájára.

A kuratórium nehéz helyzetben volt, és végül salamoni döntést hozott: az alapítóval, Kellner Bernátnéval egyetértésben nem egy, hanem két könyvtáros is megkapta a Kellner Bernát Díjat és az Év könyvtárosa 2020. címet. Az alábbiakban a díjazottakkal készült interjúkat adjuk közre.

■ HORVÁTH PÉTER
Kaposvár

Interjú Varga Istvánnal

Varga István 2000. január 1-jétől mint a könyvtár vezetője került Fonyódra, ahol a mai napig töretlen lelkesedéssel kutatja a város múltját. Vezetése alatt számítógépekkel, informatikai eszközökkel bővült a könyvtár, és elkezdődött a Szikla integrált könyvtári rendszer használata.

2007-től a könyvtár és a művelődési ház összevonása után a könyvtári felada-

Rövid szakmai összefoglaló

melynek tervezésében aktívan részt vett, figyelemmel kísérte és javaslataival segítette kialakítását, hogy minél jobban tud-

múlt tényszerű feltárásán dolgozik, keresi a város értékeit. Mindezt úgy, hogy Fonyód lakosságát is bevonja, ezáltal az itt lakók összetartozását erősíti. Szívesen vezet helytörténeti sétákat a lakosoknak és a látogatóknak.

Szerkeszti és gondozza a „Fonyód régen” blogot, mely a várossal kapcsolatos írásokat és adatokat tartalmaz. Személyé-

Díjátadó Fonyódon. Balról jobbra: Horváth Péter kuratóriumi elnök, Varga István a díjazott, Hidvégi József polgármester, Erdei Barnabás alpolgármester

tok mellett programszervezői munkát is végzett. Vezetése alatt 2014-ben készült el a Művelődési Központ új épülete,

ja szolgálni a használók igényeit. Helyismereti kutatásai és publikációi kapcsán lelkiismeretes, kitartó gyűjtőmunkával a

ben találkozik a könyvtáros és – ahogyan magát nevezi – a műkedvelő helytörténész.

■ Hogy kerültél a könyvtáros pályára, illetve mi fogott meg benne?

1990 nyarán érettségiztem Nagykőrösön, de sajnos a továbbtanulásra nem sok esélyem volt. Valójában azt sem tudtam, mi szeretnék lenni, így elkezdtem munkát keresni, kevés sikerrel.

Viszont középiskolás korom óta sokat jártam a városi könyvtárba, és a munkakeresés időszakában is rendszeresen, hetente többször mentem könyvekért és újságokat olvasni, szóval ismertek. Novemberben szólt a könyvtárvezetője, hogy üresedés lesz náluk, és ha szeretnék, 6 órában mehetnék könyvtáros segédnek. Így kerültem 1990. december 1-én a nagykőrösi gyerekkönyvtárba. Januárban elment a felnőtt könyvtárból egy könyvtáros munkatárs, és az ő helyére kerültem át, akkor még szintén 6 órára, szintén segédkönyvtárosként.

Igyekeztem a munkámhoz szükséges végzettséget szerezni, ezért 1991 őszén megkezdtem a tanulmányaimat az OSZK-ban, ahol akkoriban indult el a hároméves könyvtárosasszisztens-képzés. Közben 8 órás olvasószolgálatos-tájékoztató könyvtáros lettem, és megkaptam a helytörténeti részleget.

1994-ben végeztem el a könyvtárosasszisztens-képzést. Kicsit éppen erre építve indult el a szegedi főiskolán a 2,5 éves, rendszeres felsőfokú végzettséget adó könyvtáros képzés, amit levelezőn el is végeztem, így 1997-ben diplomás könyvtáros lettem.

Szegeden lehetővé tették, hogy további 2 év tanulással a JATE-n egyetemi végzettséget szerezzünk. Rászántam még két évet az életemből – munka mellett – és végül 1999 nyarán egyetemi diplomát kaptam, mint informatikus könyvtáros.

■ De végül mégis Fonyódon kötöttél ki. Hogy kerültél Nagykőrösről a magyar tengerhez?

A könyvtári munka során kezembe akadtak a Balatonnal kapcsolatos könyvek is. A tónál egyébként nem jártam, csak még általános iskolás koromban, akkor is Zánkán, nem Fonyódon. De apukám fonyódi születésű volt, a 40-es évek végén került el Nagykőrös vidékére, a család elszakadt Fonyódtól és a rokonoktól. Én viszont a könyvtárban a Balatonos könyveket többször megnézgettem, mert valahogyan a lapokon keresztül is hatott rám. Egyszer az újságban olvastam róla, hogy van szervezett Balaton-átúszás. Úszni nagyon szerettem már akkor is, a tó is érdekelt, összeraktam a

kettőt, és eldöntöttem, hogy én átúszom a Balatont.

1995-ben eljöttem Fonyódra, és rokonoknál töltöttem egy hetet, ami alatt a terepen úszkálva igyekeztem felkészülni a Balaton-átúszásra, amit azon a nyáron teljesítettem is.

Az itt töltött idő alatt annyira megtetszett a település, hogy eldöntöttem, amint lehetőségem lesz rá, én Fonyódra költözöm, és itt leszek majd könyvtáros. Nagyjából 10-20 évet számoltam a terv megvalósítására.

De ezt követően minden évben 1-2 hetet Fonyódon nyaraltam, ilyenkor persze a könyvtárba is bejárogattam. Megismerkedtem egy fonyódi városvédővel, Csutorás Lászlóval és a beszélgetések során meséltem neki a tervemről, hogy én egyszer Fonyódon akarok könyvtáros lenni.

■ Gondolom, akkor még egyikőtök sem sejtette, hogy te leszel majd az utódja a város helytörténeti kutatásaiban.

Hát igazából én már akkoriban elkezdtem Fonyód helytörténetét is kutatni, csak még Nagykőrösön. A kecskeméti könyvtárból kikölcsönöztem az 1985-ös, Kanyar József által szerkesztett *Fonyód története* könyvet. Igaz, olvasótermi példány volt, de mivel ismertek, nekem odaadták.

Kaposvárról a megyei könyvtárból Sipos Csaba segített. Fénymásolatokat küldött a megyei lapokból, amiket a könyvben lévő jegyzetekből mazsoláztam ki. Próbáltam mindent összeszedni. Az OSZK-ba is elmentem régi fonyódi képeslapokat nézegetni. Szóval ez idő alatt igazi *Fonyód-fan* lettem mindenféle értelemben.

1999 év elején szólt Csutorás László, hogy megjelent a fonyódi könyvtár igazgatói pályázata, meg kellene próbálnom kihasználni a lehetőséget.

Elhatároztam, hogy megpróbálom. Úgy gondoltam, ha a Jóisten azt akarja, hogy én Fonyódra kerüljek, akkor itt a lehetőség. Két hét alatt gyorsan megírtam a pályázati anyagomat, és elküldtem.

Amíg várakoztam arra, hogy értesísenek, addig pont volt időm megvédeni a szakdolgozatomat és leállamvizsgázni.

Június 11-én diplomáztam és 24-én volt a bizottsági meghallgatás Fonyódon, ami után végül engem választott meg a képviselő-testület a fonyódi könyvtár igazgatójának.

2000. január 1-től egészen 2014. év végig voltam az intézmény igazgatója, úgy, hogy féldőtől, 2007-től már a mű-

velődési központ is ide tartozott. Megvallom őszintén, hogy az összevonással járó egyéb feladatokat nem szerettem. Én könyvtáros vagyok, a programok, rendezvények szervezése nem nekem való.

2015-től részben emiatt is mondtam le az intézményvezetésről, ekkortól új igazgató került az immár új épületben működő intézmény élére. Csakhogy ő 2 év múlva itt hagyott bennünket, és 4 hónapra megbízott vezetőként ismét én lettem a főnök.

Ekkor újabb igazgató érkezett, de 2,5 év múlva ő is továbbállt. Azóta – jelenleg is – megint megbízott intézményvezető vagyok 2020 januárja óta.

■ Olyan érzése van az embernek, hogy te nagyon próbálsz menekülni az igazgatói széktől, de a sors valamiért mindig arrafelé lökőd.

Igen, így van. Pedig annyira nem vagyok rá. Könyvtárigazgató szerettem lenni, de összevont intézmény vezetője már nem, mert nem tudtam annyit foglalkozni a helytörténettel, amennyit szerettem volna.

■ Meg lehet azt egyáltalán határozni, hogy az mennyi lenne?

Hát nem biztosan. De azt el tudom képzelni, hogy nyolc órás státuszban mondjuk hetet a helytörténettel foglalkozzak, a maradék egyben pedig az olvasókat szolgáljam ki. :) Szerencsére Polgármester Úr is támogatta ezt akkor, amikor volt másik vezető az intézmény élén. Mindkét főnökömtől kérte, hogy engem hagyjanak kellő időben kutatni, és ők ezt meg is tették. Sajnos a távozásukkal ez az idő számomra elmúlt.

■ A helytörténeti kutatáshoz való viszonyulásodat az is jól mutatja, hogy sokan, mint helyismereti kutatót ismernek. Nem ok nélkül, hiszen több könyved is megjelent Fonyód helytörténetéről. Mennyinél is tartunk jelenleg?

Fonyódiból? Abból 12 van eddig. Emellett még kettő, nem Fonyódhoz köthető művem van.

■ Azok mik?

Az első tulajdonképpen a főiskolai szakdolgozatom. Szinnyei József *Magyar írók élete és munkája*, valamint az arra épülő Gulyás Pál-féle *új sorozat* mintájára én szakdolgozatként egy nagykőrösi ki-kicsodát szerkesztettem meg. Ez volt

az első könyv, ami – átdolgozva és kibővítve természetesen – a nevem alatt megjelent 1997-ben.

A második is egy ki-kicsoda lett. Amikor Somogyba kerültem, bejelentkeztem Varga Róberthez, a megyei könyvtár akkori igazgatójához, hogy elmehessek bemutatkozni. A látogatásom során átbeszéltük addigi munkásságomat, és amikor a nagykőrösi ki-kicsoda szóba került, Robi nagyon megörült neki. Kiderült, hogy ő már régóta szeretett volna egy somogyi ki-kicsodát, de valahogy sosem jöttek össze úgy a dolgok, hogy ez megvalósulhasson. Az ő szakmai tekintélye és az én kutatói attitűdöm találkozott, és 2001-ben megjelent a *Somogyi könyvtáros ki kicsoda*.

Szóval ez a két könyvem van, ami nem fonyódi, a többi tizenkettő pedig az itteni helytörténetet dolgozza fel.

■ **Miért tartod ennyire fontosnak a helyismereti munkát? Mit adhat az embernek az, ha ismeri a helytörténetet?**

Azoknak, akik az adott településről származnak, még ha nem is ott élnek már, az őseikről szól. A családjukról tudhatnak meg információkat. Akik pedig nem az adott településen élnek, azoknak egy teljesen új ismeretet ad a település múltjáról. Fonyód szempontjából ez azért is fontos, mert tipikus nyaraló település. Minél többen ismerik meg a város múltját és kezdenek kötődni a településhez,

annál többen fognak minden évben vizsgatérni ide.

■ **Véleményed szerint milyen ma a jó könyvtáros?**

Szerteágazó tudással kell bírnia. Nyilván régebben is az volt a jó könyvtáros, aki sokféle dologhoz értett egy keveset. Legalább annyit, hogy egy konkrét kérdés kapcsán megtalálja a forrást, amiben aztán majd a választ is megleti. Elcsépelten fog hangzani, de ehhez a szerteágazó tudáshoz tényleg állandó önképzés és az új kihívásokhoz való gyors alkalmazkodás szükséges. Megbecsültség is kellene, bár az jelenleg sajnos nem annyira jellemző.

■ **Szerinted ez rajtunk múlik, vagy külső okai vannak?**

Ez most csúnyán fog hangzani, de az a baj, hogy nekünk könyvtárosoknak nincs zsarolási potenciálunk. Mivel tudnánk hatni a döntéshozókra? Hogy nem nyitunk ki? Hiszen már fél éve zárva vagyunk, és az ország mégis működik. Nem tökéletes a helyzet, de kezelhető. Ha a vasutasok fenyegetőznek, hogy megállítják a vonatot, azt jobban megérzi az ország. Ezért nehezebb a könyvtárosoknak.

■ **Látsz a helyzetre bármilyen megoldást?**

Próbálkozásokat látok. Hogy például a könyvtárosok legyenek információme-

nedzserek, akik több lábon is képesek megállni. De ehhez egy nemzedékváltás kellene talán, mert már én sem vagyok az ehhez szükséges képességek birtokában. Ehhez kellenének a mostani huszonevesek, akiknek természetes, hogy világnyelveken beszéljenek vagy legalább sokféle informatikai ismeretük van, de az ő számukra nem életcél a könyvtárosi pálya, ami mondjuk a jelen állapotában érthető is. Még ezt a nyamvadt 6%-os emelést sem sikerült mindenhol megkapniuk a könyvtárosoknak, miért lenne akkor vonzó ez a szakma egy pályakezdő fiatal számára?

■ **De azért nem beszélnéd le őket a könyvtárosi pályáról, ugye?**

Persze, hogy nem. Amikor csak lehetőségem van rá, én igyekszem mindenki figyelmét felhívni a szakma szépségeire és a jó oldalát bemutatni.

■ **Ezt az igyekezetet, illetve a szakmai elhivatottságot ítélte méltónak a kuratórium is arra, hogy te legyél az egyik díjazott 2020-ban. Gratulálok a díjhoz és további jó munkát kívánok neked.**

Köszönöm szépen.

Az interjút készítette:

■ **HORVÁTH PÉTER**
Kaposvár

Interjú Violáné Bakonyi Ibolyával

Violáné Bakonyi Ibolya, a Csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium Nagykönyvtárának vezetője.

A csurgói gimnáziumban érettségizett, majd a kaposvári tanítóképző főiskolán szerzett tanítói oklevelet. Visszatért Csurgóra, ahol a gimnázium könyvtárában dolgozik 1985 óta. Közben Szombathelyen, majd Szegeden képezte tovább magát könyvtáros és régikönyves szakon. Somogy megye egyetlen nyilvános muzeális gyűjteményének a gondozójaként a szakszerű állományvédelem és a biztonságos megőrzés mellett azt is fontosnak tartja, hogy tágabb körben megismerjék az archív állomány értékeit.

Az első perctől támogatta a SZIK-LA integrált könyvtári rendszer használatát, aminek fejlesztése során is sok javaslattal segítette az informatikusokat. A korán indult együttműködés egyik eredménye, hogy a gimnázium könyv-

Rövid szakmai összefoglaló

tára egy időben referenciahely is volt a fejlesztők számára. (Ez elsősorban férjének, Viola Ernő könyvtárostanárnak az érdeme, mint ahogy a díj fele is őt illeti, hiszen 27 évig dolgoztak együtt.) Ibolya folyamatosan és fáradhatatlanul dolgozik a régi állomány feltárásán az integrált könyvtári rendszerben. Ez a munka a sok egyéb teendő mellett ugyan még mindig tart, de így is több ezer dokumentum adatai kerültek az elektronikus nyilvántartásba. (Iskolai könyvtárosként) Könyvtárostanárként mindig azon dolgozott, hogy a gyerekek megismerjék, megszeressék és használják is a könyvtárat. Az évek során sok diáknak sikerrel

segített felkészülni különféle versenyekre, ahol jó eredményt értek el.

Nagy öröm volt számára, amikor a Petőfi Irodalmi Múzeum megvalósította Csurgón az állandó Csokonai interaktív kiállítást, ami országosan is jegyzett emlékhely lett. A költő életét felölelő kiállítás bemutatja azt a Csokonai kultuszt is, amit Violáné Bakonyi Ibolya készített el férjével a kiállítóhely számára. Idegenvezetőként e kiállításon és a helyszínen látható Történelmi Emlékparkban is kalauzolja a Csurgóra látogatókat.

Könyvtárosi munkássága is túlmutat a gimnázium falain. Számos szakmai publikációja jelent meg különféle médiumokban. Férjével együtt készítette el az Új Csurgói Kalauzt 2010-ben. Folyamatosan gondozta a gimnázium által kiadott Csurgói Könyvtár újabb köteteinek megjelenését. Több jelentős, helyismereti munka elkészülténél segédkezett.

Előadásokat tartott egyebek mellett az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum konferenciáin, a Berzsenyi Irodalmi Társaság, a Hévízi Csokonai Asztaltársaság eseményein. Az Egyházi Könyvtárak Egyesületének szakmai programjain több alkalommal állt a hallgatóság elé.

Legfontosabb feladatnak mégis azt tartja, hogy könyvtárosként megszerettesse az olvasást a gyerekekkel.

■ **Mi vitt a könyvtáros pályára, és mi fogott meg benne?**

Én a jelenlegi munkahelyemen, a csurgói gimnáziumban voltam diák, ahol megismerhettem a gyönyörű könyvtárat, ami nagyon megfogott. Az érettségi után tanítóképzőbe jelentkeztem, amikor speckollt kellett választani, részben a gimnáziumi élmények hatására a könyvtár speckollt választottam, és ennek kapcsán szerettem meg nagyon a könyvtárosságot.

A főiskola befejezése után fel is vettek a csurgói Rákóczi iskolába, ahol szeptembertől léphettem volna a katedrára. De augusztusban kaptam egy telefonhívást: a gimnázium igazgatója hívott, hogy a muzeális könyvtáros felmondott, és megkérdezte, akarok-e a helyére lépni. No, hát akartam. és 1985 óta itt vagyok.

■ **Akkor tulajdonképpen az általános iskola után csak a főiskola miatti kényszerből hagytad el a gimnáziumot, és amint lehetett, visszatértél.**

Így van. Csurgó az én legkedvesebb városom, és a régi könyvtár is fontos helyet foglal el a szívemben.

■ **De nem csak a régi könyvtár tartozik a kezeid alá, hanem az élő, működő iskolai könyvtári rész is. Mennyire nehéz ezt a két nagyon eltérő könyvtári feladatot egyeztetni?**

Nagyon nehéz megtalálni az egyensúlyt. Időben is megosztottságot igényel ez a kettősség. A muzeális könyvtár 20.000 kötetet például azért nincs még mindig feldolgozva az integrált könyvtári rendszerben, mert nekem mindig első volt a gyerekek. Ha egy diák segítsé-

get kért pályázathoz, szavalóversenyhez, bármihez, akkor mentem segíteni. Azt szoktam mondani, a gyerek 4 évig jár ide, neki ez idő alatt kell a segítségem; a régi könyvek itt vannak 200 éve. Várhatnak még kicsit, hogy elkészítsem a leírásukat.

Amikor csak régikönyves voltam, akkor is vállaltam könyvtárhasználati órákat, hiszen vallom, hogy a régi könyvtár csak holt anyag lenne, ha nem kapcsolnánk be az oktatásba. Mindig arra törekedtem, hogy ez a gyerekek és a pedagógusok hasznára váljon, hiszen a gyűjtemény ezért van.

■ **Mennyire nehéz ma a fiatalokat megszólítani? Egyáltalán a régi könyveken keresztül meg lehet ezt tenni?**

Amelyik gyerek szeret olvasni, akinek háterszága van, azt könnyű megszólítani a régi könyvekkel is. Ők azok, akiknek a szülők meséltek otthon. De sajnos ők vannak kevesebben. A másik réteg, akinek nehezebben megy az olvasás, vagy nem könyvet szeret elsősorban olvasni, de őket is meg lehet fogni történetekkel, és legfőképpen helyi történetekkel. Úgy nem tartok soha könyvtárhasználati órát, hogy ne kerüljön elő a helyismeret. Például, amikor az osztályban arról mesélek, hogy feljegyzések szerint Csoko-

nai ellátogatott a Porrogszentkirályhoz tartozó Pápai-hegybe is, egy tanítvány apjának szőlőjébe, ahol egy ma is álló (bár már elszáradt) hatalmas körtefa alatt vendégtelték meg, a szentkirályi gyerekek megelégnélnek. Tudják, hogy merre van a körtefa, a tudásuk része lesz az órai anyagnak, és erre nagyon büszkék.

Fontos, hogy a gyerekek ismerjék a múltat és ezáltal gyökeret eresszenek, mert anélkül semmi nincs.

■ **Ez az oka annak, hogy a könyvtár mellett a csurgói Történelmi Emlékparkban dolgozol?**

Részen igen. Részen pedig az, hogy már csak 4 órában könyvtárazok, és kellett valami munkát keresni mellette. Felajánlották, hogy tartsak idegenvezetéseket az emlékparkban, én pedig éltem a lehetőséggel. Miért is ne éltem volna? Hiszen a gimnáziumban is én szoktam elkalauzolni a látogatókat, és nem csak a műemlékkönyvtárban, hanem az épületben és annak parkjában, ahol a szobrokat is be szoktam mutatni.

■ **Tulajdonképpen ugyanazt az ismeretterjesztő munkát végzed két helyszínen.**

Díjátadás Csurgón. Balról jobbra: Füstös János polgármester, Violáné Bakonyi Ibolya a díjazott, Horváth Péter kuratóriumi elnök

Violáné Bakonyi Ibolya és Füstösné Ábrahám Judit, a gimnázium igazgatója

A díjazott férjével, Viola Ernővel

Igen. És nem egyszer az is előfordult, hogy egy látogatócsoportot körbevezettem a gimnáziumban, majd abban a szerencsétlenségben volt részük, hogy miután másfél órán keresztül hallgattak engem, a történelmi parkban megint én fogadtam őket (mert biciklivel megelőztem a buszokat), és ott is engem kellett hallgatniuk újabb másfél órában. Ha bírták. Ha látom, hogy már fáradnak, akkor természetesen rövidíték a mondanivalómon.

■ **Nagyon hasznos tulajdonság egy könyvtárnál, ha észreveszi a reakciókat és tud is alkalmazkodni hozzájuk. Mit gondolsz, általánosságban, milyennek kellene lennie ma egy jó könyvtárnak?**

A legeslegfontosabb az, hogy nyitott legyen és rugalmas. És persze a folyamatos önképzés igénye is alaptulajdonság. Nem szabad leragadni. Régen nekünk még megtanították, hogy a műveket kategorizáljuk: magas irodalom, átvezető irodalom és szórakoztató irodalom csoportokra bontották őket. Ma nem szabad

ezzel foglalkozni. Az a lényeg, hogy a gyerekek és a felnőtt is olvasson. Majd ha rákap az olvasásra, akkor lehet ajánlani ezt-azt, tehát nagyon rugalmasnak kell lenni, és mindig az olvasó igényeit figyelembe venni. Persze csak egy bizonyos szintig. A könyvtáros tehát legyen rugalmas, nyitott, és mindig megszólítható. És emellett szükség van a kitartásra és a jókedvre, mert a szakma presztízse jelenleg nagyon alacsony sajnos.

■ **A Kellner Díj elnyerése talán segít ezen legalább szűked hazádban. Tudom, hogy a város havilapja címlapon adott hírt a kitüntetésről.**

Pirult is orcám rendszeren. De az újságírók kapcsán annyi kedves telefonszám, Facebook üzenetet és egyéb visszajelzést kaptam, ami felért a díjjal, mert annyira jól esett. A Covid okozta helyzet miatt az iskolában nincs gyerek. Én ilyen körülmények között néha elvesztem a lelkesedésem, de most a díj kapcsán annyi erőt kaptam, hogy ez most jócskán ki fog tartani. Ezért is köszönöm a kuratóriumi ta-

goknak, hogy érdemesnek találtak a díjra, és köszönöm.

■ **A kuratórium csak a döntést hozta meg. A felterjesztést Füstös János polgármester úr küldte, aki így ismerte el a munkádat. Azt a munkát, amit Te végeztél az évek alatt. Végső soron a Te érdemed, hogy megkaptad a Kellner Bernát Díjat.**

Minden annak köszönhető, hogy jó helyen vagyok. Egy tanyasi iskolában nem tudnék ennyi mindent végezni, így minden érdem ezé a platinás iskoláé, ahol dolgozhatok. Ha valami rólam szól, az az iskoláról szól, és ezért is örülök, mert nagyon ráfér az én kis öreg iskolámra a híradás.

■ **Kívánok neked további erőt és ha szükséges, sok lelkesedést adó visszajelzést a jövőben is, és még egyszer gratulálok a Kellner-díjhoz.**

Köszönöm.

Az interjút készítette:

■ HORVÁTH PÉTER
Kaposvár

■ **ZSIDÁKOVITS ZITA**
Kaposvár

**TOP-6.9.2-16-KA1-2017-00001 azonosítószámú
„Helyi identitás és kohézió erősítése Kaposváron”
című projekt**

■ **HERKE ORSOLYA**
Kaposvár

Plakáttrend a könyvtárban – avagy egy kiállítás margójára

Amikor egy könyvtárban felmerül egy raktár rendbetételének a gondolata, az ott dolgozó könyvtárosok óhatatlanul és szinte zsigerileg azonnal azt kezdik figyelni, milyen elfekvő kincsek hevernek még ott. Véletlenül sem hagyhatnak semmit az enyészet útjára engedni! Így jártunk mi is, a Takáts Gyula Könyvtár kézikönyv és belső raktárában, s így jutottunk el a helyismereti gyűjtemény plakátállományaéhoz.

Kolléganőimmal, Herczeg Orsival, Müller Nikivel és Horváth Judittal bele is fogtunk a nagy plakátrendezésbe. Őszintén megmondom, sejtettem, hogy nagy feladat lesz az évtizedek óta a raktárban porosodó rendezetlen állomány rendszerezése, de hogy ennyi fáradtsággal jár, azt nem gondoltam. Több ezer plakátot bontottunk, hajtogattunk, válogattunk szét. Nagy részük a 60-as, 70-es és 80-as évekből való, de akad köztük olyan is, ami 1919-re datálódik. Ez egy Ady

emlékest plakátja. Annak idején kötelezpéldányként a Somogyi Nyomdától is megkaptuk, ezért a megye minden pontjáról – a nagyobb városoktól az apró falvakig –, szinte mindenhol vannak plakátjaink. Ezt aztán a – már javarészt nyugdíjas – kollégák fogták és az aktuális rendezvény dátumok lejártá után nagy dobozokba tették. Visszakereshetővé tételre egészen eddig nem jutott idő és energia.

Rengeteg órát töltöttünk szelektálással, címkézéssel és feliratozással. Legelőször a nem releváns anyagokat kellett félretenni, azokat, amelyek semmilyen módon nem köthetők a megyéhez. A visszakereshetőség rendszerét is ki kellett találni, úgy hogy a legátláthatóbbá váljon minden, hogy hol található az a plakát, amit éppen keresünk. Így alakult ki lassanként a tematikusan rendbe szerkesztett állomány, amit már évszámra, Somogy megyei településre és esetenként intéz-

ményre is vissza lehet keresni. Tehát, ha például valaki bejön a könyvtárba azzal, hogy a kaposvári Csiky Gergely Színház 1984-es évadjának műsorrendjét szeretné megtekinteni vagy egy adott darab plakátjára kíváncsi, percekben belül szolgáltatni tudjuk. Vagy, ha mondjuk valaki Honty Mártáról kutató, szinte azonnal tudjuk adni a nálunk fellelhető plakátokat a művész kiállításairól.

Érdekes több szemmel nézni a gyűjteményt. A korrajz, amit ezek az anyagok nyújtanak, szinte visszarepítik a szemlélőket a szocializmus világába, a rendszerváltás elé. Egy-egy éljen május 1-je felirat vagy az Eper és vér, Egy nehéz nap éjszakája, Sárga tengeralattjáró, Hofélia, Fonográf, Omega vagy Hobo koncert feliratok láttán az ember szíve valahogy máshogyan dobban meg. Megfigyelhetjük azt is, ahogy a különféle grafikai megoldások szinte egy ívet írnak le átlapozva az éveken. Ez alatt azt értem, hogy míg a

60-as és 70-es évek technikai megoldásai törekedtek a művészi szépségre is, később érdekes módon ez fokozatosan, de teljesen elveszett a kifejezésből. Csak az információt helyezték, szinte nyers erőszakkal az előtérbe. Kifejezetten szép plakát a 80-as évek közepén kevés született. Aztán valószínűleg rájöttek, hogy a kifejezés, figyelemfelkeltés ereje nem csak a nyers információk közlésében rejlik, mert szépen visszaszivárogtak a különféle grafikai és fototechnikai megoldások is, így csábítva az olvasót, a szemléltetőt egy-egy programra. A leválogatás vége felé sokszor már az elkészítés módjából – egy pár év bizonyos plakátjain például átüt a kék festék –, a betűtípusból, a szöveg dinamikájából, intenzitásából is meg tudtuk mondani, hogy a plakát körülbelül mikor készülhetett.

Válogattunk külön anyagokat gyermekrendezvényekről, könnyű- és komolyzenei koncertekről, színházi darabokról, politikai és sporteseményekről, de előadói estekről, kiállításokról, versmondó versenyekről és könyvtári rendezvényekről is. Sok és sokféle témában vannak plakát anyagai a könyvtárnak.

Aztán, ahogy teltek a napok, jött az ötlet, hogy ez a kép- és formavilág annyira érdekes, hogy meg kellene mutatni kiállít-

tás formájában az olvasóinknak, a kaposvári, a megyei közönségének is. Így született hát a tárlat, mely végül kiegészült egy retro szobabelsővel is. Ehhez a könyvtárban talált és otthonról hozott tárgyakat is felhasználtunk. A nagymamák horgolt terítőitől kezdve a dédi századeleji kávédarálóján és rádióján keresztül a tárcsázós telefonig. A kiállításra a legérdekesebb plakátok közül válogattunk. Van itt, ami könyvtári beiratkozást hirdet, A jaguár című színházi darabot, lottósorsolást vagy éppen a mákgubó idény szerinti

begyűjtését. Végül négyünknek egy olyan színes kavalkádot sikerült összehoznunk, ami biztos mondhatom, hogy úgy lebenteli fel a fátlat a nézők szeme előtt, hogy a remek élmény és kikapcsolódás mellett némileg felejtést is kínál a mindennapok gondjaiból. Úgy mozgatja meg az ember képzeletét, hozza felszínre emlékeit, hogy jó kedvvel ajándékozza meg mindazokat, akik észreveszik és értékelik azt!

■ SZERÉNYINÉ TAR GABRIELLA
Kaposvár

KÖNYVTÁR- PONT

2018-ban kezdte meg működését Kaposvár Tüskevári városrészében a KönyvtárPont, amelynek a Tüskevári Községi Ház ad helyet. Az itteni régi könyvtár – a helyi közösség nagy sajnálatára – 2010-ben bezárt, azóta folyamatos volt az érdeklődés az újrainytás iránt. A KönyvtárPont célja, hogy a közösségben élők számára biztosítsa a könyvkölcsönzés és olvasás lehetőségét. A tapasztalatok azt mutatják, hogy igény van ezekre a szolgáltatásokra, nagy könyvnyelbbséget jelent az olvasók számára, hogy nem kell a városközpontba menniük, ha könyvet szeretnének kölcsönözni. A KönyvtárPontban több mint 1000 kötetes állomány várja az olvasni vágyókat, ami a használói igényeket figyelembe véve folyamatosan bővül. A romantikus regényektől kezdve a kriminál, egészen

a gyermekkönyvekig minden korosztály megtalálja az őt érdeklő olvasmányt. Az igények változatosak, azonban a legnépszerűbbek továbbra is a szépirodalmi könyvek.

A beiratkozás mindenki számára ingyenes. A pandémiás helyzetet megelőző-

en, a KönyvtárPont heti rendszerességgel, minden szerda délután várta az olvasókat. A korlátozások feloldását követően, a szokott időben ismét elérhetőek lesznek a szolgáltatások.

■ HERKE ORSOLYA
Kaposvár

A Takáts Gyula Könyvtár helyismereti gyűjteménye, a Somogyi Gyűjtemény

Szülőföldünk, megyénk múltja, jelene és jövője iránti érdeklődést a Takáts Gyula Könyvtár helyismereti gyűjteménye 1955 óta igyekszik kielégíteni. Egy differenciált, szakkönyvtári, az olvasói-kutatói igényeknek megfelelő szolgáltatást nyújtó kutatószoba kialakítására 1977-ben került sor. Lehetővé vált a helyben olvasás-kutatás, a 2001-ben felújított me-

a helyi sajtó anyaga alapvető történeti forrás. A helyi lapok az adott kor krónikásai: cikkeikben, híreikben, hirdményeikben tükröződnek a helyi politikai, gazdasági, kulturális folyamatok, feltárják az adott megye, város, település, ipari üzemek, szervezetek, iskolák, intézmények stb. életét. Ezekben a lapokban számtalan olyan információ rejlik, ami nem talál-

lehet visszakeresni, amely megtalálható a Somogyi Gyűjtemény állományában.

Állományvédelmi okokból a helyismereti dokumentumaink kizárólag helyben használhatók, kölcsönzésükre még a zárvartartás ideje alatt sincs lehetőség.

A tömeges digitalizálásnak köszönhetően a közelmúltban lehetővé vált a szöveges kereshetőség a digitalizált napilapokban, elsősorban a Hungaricana projektnek köszönhetően. Cikkadatbázisunk a teljes szöveges keresés mellé segédeszközként is használható, hozzáadott információi és a szervezettebb adatfeldolgozás miatt. Remek kutatási módszer előzetes szűrésként katalógusunkban rákeresni egy adott témára, majd a cikkek rekordok alapján megkeresni a Hungaricana adatbázisában a cikkeket. Ebben az adatbázisban pedig mindezt még ki lehet bővíteni szabadszavas kereséssel, hiszen itt olyan írások is kereshetőek, amelyeket mi nem dolgozunk fel (pl. reklámok, bűnügyi, közlekedési hírek, gyász hirdetések).

A közelmúltban kialakítottuk a saját digitalizált gyűjteményünket, amely alapvetően három szolgáltatásból épül fel:

■ Somogyi Elektronikus Könyvtár: Somogy megye, illetve kiadványainak jobb megismerése érdekében, valamint a helytörténeti kutatások segítésére hoztuk létre. Ez könyvtárunk saját bővítésű, a Jadox keretrendszerrel használó digitális gyűjteménye, folyamatosan bővülő kínálattal, amely helytörténeti könyveket, valamint mikrofilmről digitalizált régi újságokat foglal magában. A dokumentumállomány pdf-formátumban érhető el, kereshető szövegtesttel.

■ Magyar Nemzeti Digitális Archívum: A Forum Hungaricum Nonprofit Kft. adatbázisa a magyarországi múzeumok, könyvtárak, levéltárak, magángyűjtemények, civil szervezetek, kulturális- és oktatási profilú intézmények digitalizált kulturális javait egy közös felületen publikáló, nyilvános online gyűjtemény. Az adatbázisnak célja a digitalizált értékek gyűjtése, rendsze-

gyei könyvtárban pedig az olvasóteremben kapott helyet a Somogyi gyűjtemény.

Állományunkban megtalálhatók a Somogy megyére, a megyeszékhelyre, az egyes településekre vonatkozó dokumentumok. Földrajzilag a mindenkori közigazgatási határok szabják meg gyűjtőmunkánk korlátait. Nagy figyelmet fordítunk a helyi szerzők, a helyi szépirok alkotásaira. Gyűjtésünknek időbeli korlátai nincsenek: valamennyi korból származó dokumentumot – ha az helyi jellegű – igyekszünk beszerezni.

S nem utolsósorban nyomdatörténeti szempontból gyűjtjük a helyi nyomdatermékeket. Egy adott megye, város, település forrásdokumentumainak szerves részét képezik a helyi nyomdatermékek, folyóiratok, heti- és napilapok és ezek közleményei. A helytörténetírás számára

ható meg semmilyen más forrásban. A Takáts Gyula Könyvtár által az elmúlt 60 év alatt összegyűjtött, s folyamatosan gyarapodó helyi sajtótermékek muzeális értéket képviselnek. Megőrzésük, archiválásuk, feltárásuk a megyei könyvtár alapvető feladata, hiszen ezek a lokális dokumentumok a helytörténetnek, a sajtótörténetnek és a történettudománynak egyedülálló kutatási forrásául szolgálnak. Naprakész somogyi vonatkozású cikkadatbázis érhető el könyvtárunk katalógusában, amely segítségével az újság lapoztatása nélkül átfogó képet kaphatunk egy cikk tartalmáról. A somogyi vonatkozású cikkek feltárása 1978-ban indult meg, és 1989-től már számítógépen történik a feldolgozás. Az ezt megelőző időszak somogyi vonatkozású cikkeit a *Somogy a sajtó tükrében* című kiadványban

rezése, és a szerzői jog keretei között a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétele. 2013-tól kezdődően több, mint 180 – volt és jelenlegi – partnerintézmény adja közre digitalizált dokumentumait az adatbázison keresztül. Ide töltöttük fel mi is a Kincskereső, a Kisdobos, a Pajtás számait, a Kaposvári Polgári Leányiskola és Kaposvári Polgári Fiúiskola értesítőjét és számos helyi folyóirat számait és a Kaposvárról készült képeslapjainkat is leírással együtt.

■ **Hungaricana** – Közgyűteményi Könyvtár: Az Arcanum Adatbázis Kft. által létrehozott nagyszabású portálon országos gyűjtőkörű digitalizált állomány érhető el könyvtárak, levéltárak és múzeumok közreműködésével. A HUNGARICANA létrejöttével egységesültek az NKA különböző kollégiumában folyó digitalizálások, így létrejött egy Közgyűteményi Könyvtár, amely intézménytípustól függetlenül, egységes felületen teszi hozzáférhetővé a digitális anyagokat. A szolgáltatás elsődleges célja, hogy a nemzeti

gyűjteményeinkben közös múltunkról fellelhető rengeteg kultúrkincs, történeti dokumentum mindenki számára látványosan, gyorsan és áttekinthető módon váljon hozzáférhetővé. A Hungaricana egy hatalmas közgyűteményi portál, amely hét nagy adatbázisra tagolódik. A Könyv- és Dokumentumtár gerincét a múzeumok, levéltárak saját kiadványai alkotják, köztük évkönyvek, sorozatok, folyóiratok, továbbá számos itt őrzött muzeális könyv, folyóirat gazdagítja a kínálatot. Emellett igen nagy számú intézmény, könyvtár által digitalizált anyagban kereshetünk: köztük helyi lapok, iskolai értesítők, hazai és határon túli folyóiratok, napilapok, egyházi kiadványok, stb. Az adatbázisban megtalálhatók az MDP és MSZMP központi és megyei vezetőtestületi iratai, Budapest Székesfőváros közgyűlési jegyzőkönyvei, több egyetem vezető testületi ülései jegyzőkönyvei, valamint egyházi levéltárak dokumentumai is. A több mint 10 millió oldalnyi anyag digitalizálását jórészt az NKA támogatta. Könyvtárunktól

pályázati úton kerültek fel az adatbázis állományába a Somogyi Néplap és a Somogyi Hírlap 1951 utáni számai egészen 2018 januárjáig.

Ezek mellett könyvtárunkban az Arcanum Digitális Tudománytárban korlátlanul hozzáférhet és kedvére kutathat a muzeális értékű folyóiratainkban, de persze előfizetéssel akár saját otthonából is elérheti a következő régi újságaink számait az adt.arcanum.som.hu oldalon:

■ Új-Somogy 1919. szeptemberétől 1944 novemberéig,

■ Somogyi Újság 1898. januárjától 1909. novemberéig

■ Somogyvármegye 1905. júniusától-1918. novemberéig

■ Somogyi Hírlap 1904. április-1917. július

Forrás:

■ <http://www.mvkkvar.hu/>

■ <https://hungaricana.hu/>

■ <https://adtplus.arcanum.hu/>

■ <https://mandadb.hu/>

■ **HAÁSZNÉ APÁTI ANDREA**
Kaposvár

Nincs időm olvasni kihívás

Könyvtárunk idén is minden hónapban csatlakozik a Nincs időm olvasni kihíváshoz. Szabados Ági népszerű olvasásnépszerűsítő kezdeményezésével minden hónapban különböző témákból kaphatunk kedvet az olvasáshoz. Idén a következő témákból lehetett csemegézni:

- Január: egy könyv, amivel jobban megismerheted magad
- Február: egy könyv, aminek piros a borítója
- Március: egy könyv, aminek a címében egy város neve szerepel

- Április: egy könyv, amely szerzőjének neve legalább 3 szóból áll
- Május: egy könyv, amelynek a borítóján egy női arckép van
- Június: Egy könyv, amiben idős emberé/embereké a főszerep

■ **HORVÁTH JUDIT**
Kaposvár

Emlékezzünk a „Hasznos szép” költőjére

110 ÉVE SZÜLETETT MEGYEI KÖNYVTÁR NÉVADÓJA,
TAKÁTS GYULA

Takáts Gyula, költő, író, műfordító, kritikus, a Nyugat utolsó élő költője, Babits Mihály és Radnóti Miklós felfedezettje. 1940 és 1947 között Kaposváron középiskolai tanárként tevékenykedett, 1948-ban a Római Magyar Intézet ösztöndíjasa volt. 1949 és 1971 között a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum igazgatója, majd a Somogy megyei múzeumigazgatóság vezetője lett. 1957-től a Magyar PEN Club tagja és 1994-től alelnöke, 1976-tól a Somogy szerkesztőbizottságának tagja, majd főmunkatársa volt. 1985-től a Berzsenyi Dániel Irodalmi

letésnapjait. Most is próbáltuk megidézni alakját, a könyveiből és képeiből állítottunk össze egy kiállítást, amit személyes tárgyaival és kitüntetésével tudtunk még gazdagabbá tenni, amit ezúton is köszönünk a Takáts Gyula Emlékháznak, hiszen ők adták kölcsön nekünk a kiállítás idejére.

Takáts Gyula egész életében nagyon szerette a természetet, egy 2006-ban vele készített interjúban is azt nyilatkozta, hogy még a pécsi egyetemi évek alatt is a természettudományt választotta, mert legjobban az érdekelte. „Diákként többet tanul-

ember éljen és dolgozzon abban a tájban, ahova letette élete esztendőit. Nemcsak a szépet jelenti, hanem munkát is, mert az én kertem egy aránylag sivár, mészköves terület volt.” Becehegy a hasznos szép jelzővel illetett költészetének fő ihletét jelentette. Ars poétikájáról, a hasznos szép lényegéről így vall Gyula bácsi a 2006-os interjúban:

„A régi írók ezt csak pedzették, de én sokszor kifejtettem, mi a lényege a hasznos szépnek. A szépnek olyan ereje van, mint a szélnek vagy a világot hajtó energiáknak. Az ember alkotta- csinálta a verset is. Fon-

tos, hogy hasznos legyen, hiszen aki a szépet megismeri, annak más lesz élete folyamán az alkotókedve. A mű pedig, amit létrehoz, szebb lesz, mert rossz ízléssel rossz munkát lehet csak csinálni. Azért hasznos a szép mint energia, mert általa tökéletesebb munkát végezhetünk.”

Becehegyen a magyar irodalmi élet színe-java megfordult, kézzel írt bejegyzéseiket őrzi

és Művészeti Társaság elnöke, 1992-ben a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia alapító tagja, 1994 és 2003 között a Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottság tagja. Birtokosa volt többek között a Baumgarten-díjnak (1941), a József Attila-díjnak (1960, 1975), a Déry Tibor-díjnak (1985), a Kossuth-díjnak (1991), illetve Tab (1971), Kaposvár (1973) és Balatongyörök (2002) díszpolgári címének. 2008 novemberében, 97 évesen hunyt el Kaposváron.

Könyvtárunk 2013. január 1-je óta viseli a tabi születésű, a Balatonon és Kaposváron alkotó költő, képzőművész, tanár és muzeológus nevét. Az összes könyve megtalálható a könyvtárban, s gyűjtünk minden róla megjelenő könyvet, tanulmányt, cikket, sőt egy weboldalt is készítettünk róla és művészetéről. Gyula bácsi rendszeren látogatta könyvtárunkat, részt vett a rendezvényeinken, megünnepeltük a szü-

tam a természettől, mint a tanáraimtól”. A természet, a somogyi táj mindig jelen van költészetében, rajzain, festményein. A költő szeme egy festő szeme is, nemcsak megírta, le is rajzolta, amit látott. Egész életében együtt látta, együtt művelte az írást és a rajzolást, festést, s már a huszadik század derekán festő barátjával Egy Józseffel együtt kiadta a Víztükör című kötetét, amely szemközti oldalain együtt, párhuzamosan hozta a festményeket és a verseket. A természet iránti vonzalma, ösztönözte arra, hogy megvegye Becehegyen a birtokát, a „remete lakot”, ahogy a költő unokahúga, Parill Orsolya nevezte emlékkönyvében az északi parti szőlőskertet. Takáts Gyula maga így beszélt a Somogyi Arcképek-ben a birtokról és a kerti munkáról: „A becehegyi szőlőt azért vettem, mert rám a szőlő nevelő hatással volt. A szőlő ugyanis megköveteli azt, hogy az

a Bacchus könyve. Takáts Gyula így emlékezett vissza féltve őrzött vendégkönyvére: „Egy-egy Berzsenyi-vers idézésével kerültünk közelebb egyrészt Berzsenyire, másrészt az irodalomhoz azokkal, akik meglátogattak. Az egész magyar irodalom megfordult nálam...”

Természet iránti szeretete nem csak költészetén és képein keresztül jut el hozzánk, hanem ő pontosan meg is fogalmazza a XXI. század emberének üzenetét:

„Az emberiség ne hagyja el, ne pusztítsa el a természetet, hanem éljen benne. Ezt az Isten teremtetten világot úgy folytassa és építse tovább, hogy az harmóniát jelentsen, mert a legfontosabb az életben az emberi harmónia.”

Fogadjuk meg Gyula bácsi üzenetét, s igyekezzünk így élni!

■ HAÁSZNÉ APÁTI ANDREA
Kaposvár

Kiállítás a Takáts Gyula Könyvtárban, 2020 októberében

Feldolgozó könyvtárosként naponta sok-sok könyv „átmegy” a kezem között, köztük gyerekkönyvek is. Ha gyermekkori kedvencem kerül hozzám, újra átjár az a kellemes érzés, amit egy-egy könyv olvasása közben éreztem.

Elméláztam azon, vajon mit olvastak szüleink, nagyszüleink gyermekkorukban.

Ekkor merült fel bennem az ötlet, hogy a könyvtárunk ízelítőt adjon az állományában még fellelhető 20. századi gyermek- és ifjúsági irodalomból.

A gyermekkönyvtárosokkal összefogva válogattunk ki egy tárlóra való színes, képes mesekönyvet, ifjúsági regényt. Így került egy polcra Tábori Piroska „Dugó Dani az építőmester” 1933-as kiadása (mellesleg az illusztrátor Róna Emynek ez volt az első gyermekkönyv illusztrációja. Én Fazekas Anna: „Az öreg néne őzikéje” olvasása közben gyönyörködtem a képeiben), Pósa Lajos „bácsi” Marika mesél 1919-ben kiadott verseskönyve (2019-ben reprint kiadásban ismét megjelentették), Andersen 1920-25-ben kiadott 4 kötetes mesekönyve és Rákosi Viktor (a mai gyerekek már nem is hallottak róla) „A hős fiúk” c. fiatal fiúknak szóló történelmi regénye a nemzeti függetlenségről.

Az 1950-es 80-as évekből már bőven tudtunk válogatni.

Pl.: Rodari : Beleestem a tévébe

Móra Ferenc: Csilicsali Csalavári Csallavér

Mándy Iván : Csutak a mikrofon előtt
Csukás István: Egy szürke kiscsacsi

Karl May: Az Ezüst-tó kincse

Jules Verne: Nemo kapitány és még sok egykor szívesen forgatott könyvet állítottunk ki abban a reményben, hogy másoknak is felidézze gyermekkorát ahogy a címlodalakat viszontlátták.

■ NÉMETH GABRIELLA
Kaposvár

Találkozásom siket gyerekekkel

Harmincöt évet dolgoztam a gyerekkönyvtárban, és minden percét élveztem. Ennyi időbe persze sok minden belefér – folyamatosan törtük a fejünket, a megszokott szolgáltatások mellett mivel tehetnénk olvasóinknak még vonzóbbá a számunkra oly kedves gyerekkönyvtárat. A felmerülő ötletek, megvalósított programok között voltak tervezettek, akár „maguktól értetődők” is – mint például az író-olvasó találkozók, vetélkedők, nyári olvasótáborok -, és akadt olyan is, amelyet a véletlen sodort eléink, hogy aztán élethosszig szívét melengető élmény maradjon.

Ilyen volt például a siket gyerekekkel való foglalkozás, ami akkor kuriózum volt az országban. Az első csapatot egy siketnéma-intézeti nevelő hozta be a könyvtárba, mert valamilyen programjuk elmaradt. Célja csak annyi volt, hogy valahogyan elüssék az időt; ő az otthon megkezdett kötését folytatta, a gyerekek pedig a saját „társalgásukat”. Amikor a programra szánt idő letelt, ők elmentek, de bennem érzések és kérdések tömkelege kezdett gomolyogni. *Ezek a gyerekek életükben először jártak könyvtárban.... Nekik szinte egyetlen információs forrásuk a könyv... Miközben a gyerekkönyvtár itt van a közelükben... Nem nézhetjük tétlenül, hogy ez a lehetőség kihasználatlan maradjon... Valamit tennünk kell! ...* Nem tudtam, miként lehet foglalkozni siket gyerekekkel, de nagyon szerettem volna valamit tenni értük.

Hatévnyi lelkesedés (vagy megszállottság), készülés, pedagógusokkal való

egyeztetés, felismerések és hamvában holt próbálkozások után jutottam el oda, hogy egy csoporttal végre elkezdhetjük a közös munkát.

Az olvasóvá nevelés még halló gyerekek esetében is hosszú folyamat; hatványozottan érvényes ez siket társaikra. Szerencsés egybeesés volt, hogy Peti Zsuzsának, a fiatal tanárnőnek, akivel dolgozhattam, elsős osztálya volt. Mert azt az előző évek tapasztalatából biztos tudtam: a kicsikkel kell kezdeni.

Hónapokig csak annyit szerettünk volna elérni, hogy hozzászokjanak a könyvtári

légkörhöz. Ez oldotta kicsit a nevelőotthon zártságát, és alkalmat adott arra is, hogy a gyerekek a szülőkön, nevelőkön kívül más hallókkal is érintkezzenek. Kezdetben „csak figyeltem” – hogyan nézegetnek könyveket a gyerekek az elfogadott és szeretett tanár nénivel, hogyan beszélgetnek róluk, miként ismétlik a már ismert tudásanyagot és hogyan tanulják az újakat, például hogy mit lehet és mit nem a könyvtárban csinálni... A jelnyelvet, amivel a gyerekek egymás közt érintkeztek, nem ismertem. Szájról olvasással próbáltam kapcsolatot teremteni velük, majd fokozatosan bekapcsolódni a találkozásokba, míg már önállóan tartottam ezeket. Hallóként természetesnek, talán semmiségnek tűnő állomásokon keresztül jutottunk el oda, hogy másfél – két év kötetlenebb foglalkozás után észrevétlenül és fokozatosan olyan speciális könyvtári foglalkozásokat is tartani tudtunk velük, mint a könyvtárhasználat módszerei vagy a mesefeldolgozás.

Először „beszélni” kellett megtanulni, hogy gondolkodásuk jellege változzon meg, mert a beszéd teszi lehetővé az ismeretek elsajátítását. A gyerekek többsége addig csak egymás mellé pakolta a szavakat amúgy is minimális szókincséből – hosszú utat tettek meg, amíg a „Fiú, lány sír, néni el” mondatból „A gyerekek sírnak, mert anyukájuk elment a boltba” megfogalmazás lett. A spontán beszédre motiválás, annak megtapasztalása, hogy bátran közölhetik gondolataikat, mert a könyvtárosnak „van ideje, kedve beszélgetni velük” a kicsik számára olyan új élményt jelentett, ami életük minden területére kihatott. Óriási öröm volt számomra, amikor másfél évnyi könyvtárba járás után az „én gyerekeim” más könyvtárhoz, netán idegen gyerekekhez is odamentek színes ceruzát, játékot, gyermekújságot kérni, holott kezdetben még a folyóiratállvány felé sem indultak el egyedül, inkább lemondtak a nézegetésről... Hogy ezek az alkalmak nekik is sokat jelentettek, jól példázta az az eset, amikor egy délutáni programként fürdésre lett volna lehetőségük az intézetük udvarának kismedencéjében, de ők helyette a könyvtárat választották. Ilyen alapozások és visszajelzések után a következő két évben merész kísérletekbe fogtunk. Könyvtárhasználati módszerekről, próza és vers különbségéről, történelmi évfordulókról, konkrét mesékről, de még elvont fogalmakról is beszélgettünk, játszottunk el jeleneteket. A *házikó* című Tolsztoj-mese feldolgozásakor éreztem igazán, hogy igenis van remény az „igazi cél”, az olvasás örömeinek megismertetésére, elérésére...

Ezek közül a gyerekek közül ma többen addig elképzelhetetlennek tűnő életutat járnak. Sokan elvégezték a gimnáziumot, néhányan egyetemet is, és olyan ismert és elismert személyiségek is kikerültek ezekből a csoportokból, mint dr. Tapolczai Gergely országgyűlési képviselő, az Európai Siketek Szövetségének elnökhelyettese, az Országos Siket Sportszövetség elnöke, vagy Franyó Borbála jelnyelvi tolmács, nemzetközi jelnyelvi tréner, az ELTE Egyetemi Könyvtárának könyvtárosa, aki az egész országban tart jelnyelven előadásokat siket társainak, és akit saját bevallása szerint ezek a foglalkozások indítottak ebbe az irányba.

■ PÁLNÉ LEINBERGER ÁGOTA
nyugdíjas könyvtáros – Kaposvár

FELNÖTT KÖNYVAJÁNLO:

Cynthia Swanson: Nővérek könyvesboltja

Kitty vagy Katharyn? Álom vagy valóság?

Két szálon futnak az események és nem tudni, melyik a valóság és melyik az álom. Denverben a 60-as évek elején játszódik a történet, egy szingli lány – Kitty – a főszereplő, de nem sokkal később már Katharyn a 3 gyerekes anyuka álmodja a történetet tovább. Érdekes hisz mindkét életbe fájdalom, szerelem, barátság, szerető szülők szerepelnek és élnek a mindennapjaikat. De elmosódik a valóság és az álom közötti különbség és mindkét életutat természetesnek, élehetőnek, megtörténtnek érezzük olvasás közben. J

C. Hecking–C. Schönberger–I. Sokolowski:

A jövőnk most kezdődik: Greta Thunberg harca a Földért

Még tavaly akadt a kezembe ez a kis zöld könyv, amely az egyszerűségével és a témájával fogott meg, és késztetett olvasásra. Bevallom, leginkább azért voltam rá kíváncsi, hogy hogyan lehet erről az igen komoly témáról gyerekeknek szóló könyvet írni. Erre igen gyorsan választ kaptam, mert könnyen olvasható a nagy betűi és a színes képi illusztrációk miatt, és érthető a megfogalmazása is. Megismerjük Greta életét, betegségeit (Asperger szindróma), családját, hogy mi indította el ezen az úton, és természetesen azt is, hogy mik változtak meg az egész családja életében ennek hatására.

Gretáról a fiatal diáklányról és tiltakozásairól is készültek fotók, tévériportok, újságcikkek, facebook posztok és egyéb internetes bejegyzések, hiszen már 2018-at írunk. Ezt a kitartóan küzdő lányt konferenciáról konferenciára hívták meg beszédet tartani olyan politikusok, akiket legtöbbször csak tévéből ismerünk. Sokan megszólaltak, és lenézték tevékenységét, voltak, akik még Harisnyás Pippihez is hasonlították, de Ő ezeken felülkerekedett, és tette tovább a „dolgát”.

Ez a kis könyv rámutat a klímavédelem lényegére, vagyis, hogy mik a befolyásoló tényezők: energia, táplálkozás, fogyasztások, közlekedés.

Tippkel is ellát minket, hogy mi mit tehetünk a befolyásoló tényezők terén. Segítségként egy „kis klíma abc” is szolgál a dolgok, kifejezések megértésére, amely a könyv végén található.

Én bátran ajánlom felnőtt olvasónak is, azért hogy kicsit belelásson a klímaváltozásért és a környezetvédelemért folyó harcba.

■ ZSIDÁKOVITS ZITA
Kaposvár

GYEREKKÖNYVAJÁNLO

Gáti István: Tök Magda kalandjai

Tök Magdát már a könyv borítóján megszerettem, ahogy sárgán és kereken rám nevetett Nagy Norbert illusztrációjáról a társaival. Tök Magda egy kissé túlsúlyos könyvtáros, akiről akár én is, és még jó néhány ember magára ismerhet.

„Így szól az orvos Tök Endre:

– Fogynia kéne, Magduskám!

Ne menjen napra, s főleg ne
vedeljen esőt nagy lustán!

Tabletta? Kenőcs? Dehogyan hat!

Naponta fitnessz, s lefogyhat!”

De nem csak a túlsúlya miatt tűnhet ismerősnek főhősünk, hiszen ugyanazokkal a kihívásokkal és életfeladatokkal küzd, mint lényegében mindenki más. Ugyanis Tök Magda egy végtelenül hétköznapi személy, aki nem csak túlsúllyal küzd, de szerelmes lesz, gyereket szül, házat épít, nyaralni megy és néha még meg is betegszik.

A szereplők nevei nagyon találóak, hiszen már önmagukban is sokat elmondanak a személyiségükről, tulajdonságaikról. Tök Ödön a férj, Cukkini Petra a fitnesszedző, Rostosné Lopótök Irén a dadus, Dinnye Dániel Rekettye-díjas építész. A mese történetét és humorát a gyerekek is élvezik, de számos, felnőtteknek szóló kikacsintással is rendelkezik.

A történetben több ismert és átírt népdal és vers jelenik meg oly módon, hogy teljesen újnak, modernnek hat, miközben ráismerhetünk a régire, amelyekkel összevetve jól érzékelhető a társadalom átalakulása az idő múlásával. Az egyik kedvenc versem a könyvből a Könyvtári gondolatok – Tök Magda verse, amely Vörösmarty Mihály Gondolatok a könyvtárban c. művének modern környezetbe helyezett vicces átirata, amely 1844-ben még a „jó mulatság, férfimunka” sorral zárult Vörösmartynál, Gáti Istvánnál 2017-ben már „jó mulatság, női munka” sorral fejeződik be.

Könyvtári Gondolatok

– Tök Magda verse

... „Ha elmerülsz itt hangyaszorgalommal,
a sok kis könyvgerinc között kutatsz,
előnt a líra édessége nyomban,
s leszel betűkre éhes könyvkukac.
Miért e polc? Hisz ott van már az e-könyv!
A Google és a torrentoldalak.
A költők facebookos profilja. Kell több?”...

A közösségi média oldalak, a mindent azonnal való elérést szolgáló Google és az állandóan kéznél lévő okostelefonok világában már számtalanszor megkérdőjeleződött a hagyományos könyvtár létjogosultsága. Gáti ezzel a versével frappáns választ ad a kételkedőknek. A Tök Magda fenomenális és több értelmű, rétegű humoránál fogva kicsiknek és nagyoknak egyaránt bizvást ajánlható.

■ BISZVURMNÉ MÓZS ÉVA
Kaposvár

Seveled: film, romantikus, vígjáték

A nőcsábász, filmkritikus Gergő szeretne beteg édesanyja kedvében járni, és hazudik egy nagyot, amikor beviszi hozzá a kórházba a szomszédját, a nagyszájú ex-sztriptíz táncosnót, aki jelenleg öt hónapos terhes. Az unokamánias szülő örömtelinek tartja, hogy a fia révbe ért, majd elköszön mindenkitől... és meggyógyul. Innentől kezdve Sacinak és Gergőnek muszáj újabb és újabb hazugságokat kitalálni, bár alig bírják elviselni egymást.

áldottak mind

rongyokba ráncolt irigység
illúziója napnak csendnek
valami világvégi susogásra vágnak
a fűzfákon ringó kavargó szentek..

valami örök feledésbe
puhaság néma gyászba veszni
illatos nyárban semmi öleléssel
karokba heverten fényszilánkot nyesni

úszom és nem félek

falak becsukott ajtók démonszellemek
fraktálok a ködben
van ott valaki?
törött korsókkal a kút felé verődtem

áldottak mind kiket meg tudok látni
és körbeérek néma puha öleléssel
aurám magába fogadja mind
ők én leszek
eggyé válva velük elveszek.

2020. 07. 15.

■ TARGA – KAPOSVÁR

TAKÁTS GYULA KÖNYVTÁR A BEZÁRÁS ALATT

A 2020. novemberi bezárás és a 2021. májusi újrainyítás között sem tétlenkedtek a könyvtárosok!

Könyvtárközi kölcsönzés során több mint 120 dokumentummal, 640 digitális másolattal segítettük az olvasóinkat. Emellett megközelítőleg 240 dokumentumot küldtünk el partnerkönyvtáraknak.

Születésnapi csomag

Közel 40 sajtóajándék készült.

Petőfi Sándor

Emlékkönyvtárunk házhozszállítással és közöbkkönyvtár szolgáltatással több mint 190 olvasó részére közel 1000 dokumentumot biztosított.

Virtuális kiállításaink látogatottsága megduplázódott.

186 nap alatt megközelítőleg 8000 km-t tették meg az ebédhordók, miközben közel 14700 adag ebédet osztottak ki.

Ebédszállítás

Közel 8800 darabos archív palkágyúgyűjtemény került átválogatásra.

A Könyvtárellátó Szolgálat munkatársai 80 alkalommal közel 3200 dokumentumot szállítottak könyvtáraknak miközben 6650 kilométert tettek meg Somogy megyében.

Baba-mama klub A 20 online közvetítésünk átlagosan 200 megtekintést ért el.

Gyerekkönyvtár adatbázisunk több mint 7400 tétellel bővült.

Gyerekkönyvtár március 15-i totóját 44-en töltötték ki. A 9 hibátlan kitöltő könyvjutalomban részesült.

Szakmai továbbképzésben 28 fő vett részt.

Kölcsönzés

2021.02.08.-án indult Közsébkönyvtár szolgáltatásunkat olvasóink több mint 800 alkalommal vették igénybe.

Olvasóink több mint 10.000 dokumentumot kölcsönöztek.

Könyvtárunk állománya több mint 3700 dokumentummal bővült.

Két online játékunk közel 80 résztvevővel zajlott és 8 nyertest jutalmaztunk.

SP Adobe Spark

ZÁRSZÓ

Köszönjük a heresznyei, berzencei, csurgói, nagybajomi könyvtár, vala-

mint a Takáts Gyula Könyvtár munkatársainak a beküldött anyagokat, amiből ezt a számunkat összeválogattuk. A többi cikk a következő számokban jelenik meg. Továbbra is számítunk rátok,

és folyamatosan várjuk a következő félév érdekességeiről, programjairól, történeteiről írásaitokat, beszámolóitokat, valamint javaslataitokat.

Télen jelentkezünk legközelebb.

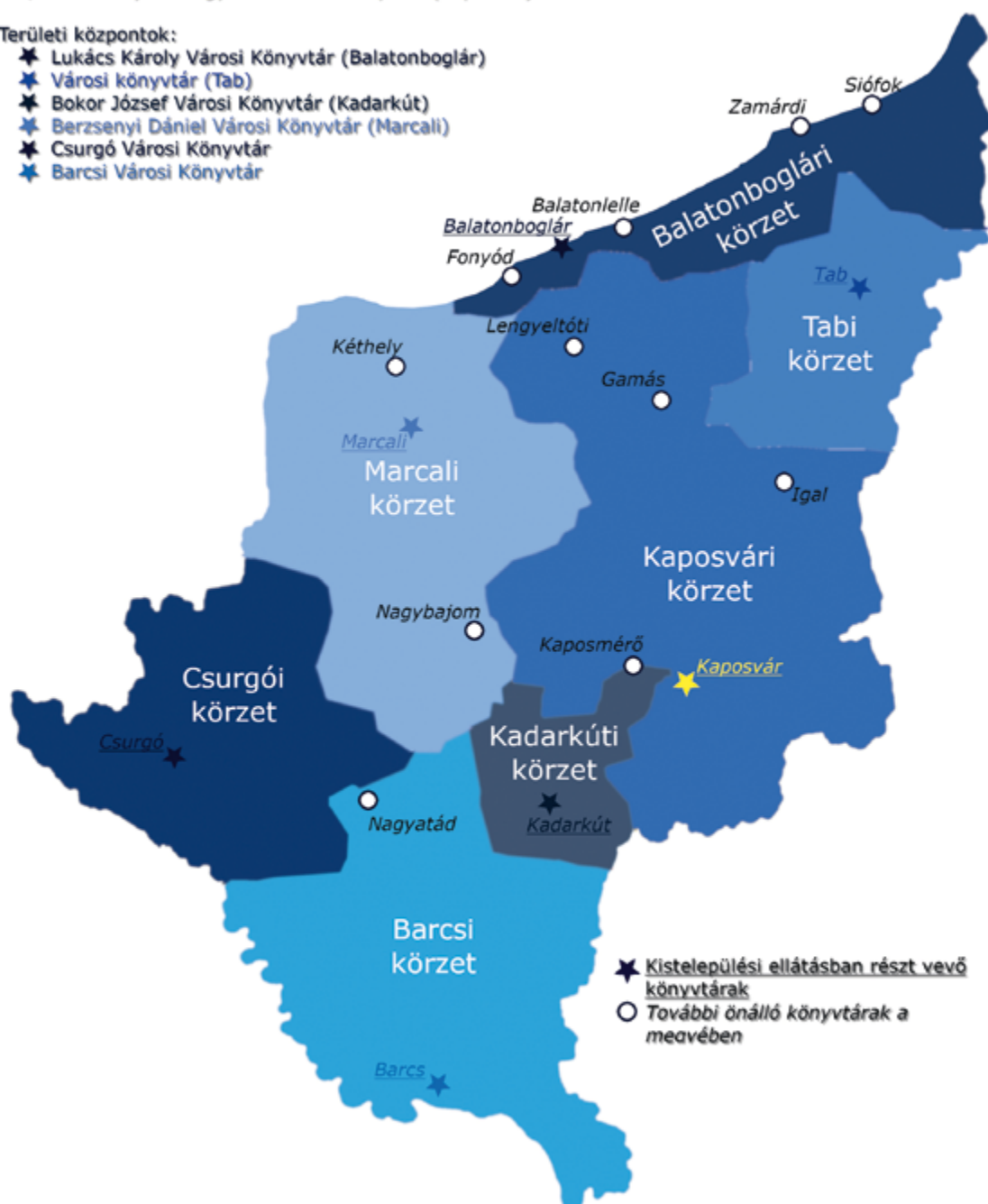
A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert működtető könyvtárak

Központ:

★ Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár (Kaposvár)

Területi központok:

- ★ Lukács Károly Városi Könyvtár (Balatonboglár)
- ★ Városi könyvtár (Tab)
- ★ Bokor József Városi Könyvtár (Kadarkút)
- ★ Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár (Marcali)
- ★ Csurgó Városi Könyvtár
- ★ Barcsi Városi Könyvtár

A 228 ellátott kistépülés listáját megtekintheti
a www.somogyksr.hu weboldalon